

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. május 10-én HETI SZEMLE I. évfolyam, 3. szám

Szerkeszti: Szilágyi Lajos dr., cs. és kir. kamarás. o Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház utca 16

Előfizetési ára: negyedévre 4 K, egész évre 16 K. Egyes szám 30 fillér. Vasárnaponként jelenik meg. Telefon: József 51-15.

A hármasszövetség katonai értéke.

A fegyveres béke korszakában mindinkább szembeötlő, hogy az egyes államok külpolitikáját hovatovább mindinkább a vezérkarok irányítják, míg a diplomaták fáradozása főleg odairányul, hogy a hadikészülődéseket leplezik. Hadászat és politika egymással mindig kölcsönös vonatkozásban állt, a jelenlegi túlfeszült nemzetközi helyzetben azonban ez a két fogalom már egybe is forrt.

Ma az államtudomány legszellemesebb kombinációi is hatástalan tűzijáték módjára puffognának el, ha nem állana mögöttük az az imponáló szuronyerdő és az a beláthatatlan nagy ágyufalanksz, mely az államok szavának nyomatékot ad.

Határvédelem, csapateltolás és próbamozgósítás, ez ma minden diplomáciai bölcsességnek a quintessenciája. A közelmúlt eseményei pedig azt bizonyítják, hogy a békét csak a hatalomért versenyző államcsoportok erőviszonyainak egyensulya biztosíthatja. A míg ez az egyensuly meg van, addig meg van a béke is, de ha az erőviszonyok változnak s a mérleg megbillen: a háborút többé nem kerülhetjük el.

Ma a két nagyhatalmi csoport állandó hadserege az ismeretes legújabb adatok szerint a következő viszonyban áll:

	Zászló- alj	lovas század	löveg
Németország	669	440	3096
Olaszország	391	147	1432
Ausztria- Magyarország	685	367	3624
Összesen:	1745	954	8962
Franciaország	656	370	3400
Oroszország kb.	1070	690	4200
Összesen:	1726	1060	7600

A számadatok szembeállítására szerint a hármasszövetség a szárazföldön a kettős szövetséggel szemben tulsúlyban van és ha a fent összegezett francia-orosz haderőkhöz még hozzászámítjuk

azt a sokat emlegetett, (de a döntő csatától minden valószínűség szerint elkéső) 150.000 főnyi angol partraszálló sereget is, még akkor is minden tekintetben fölvehetjük a hármasszövetség ententeal a versenyt.

Kétségtelen és ezzel számolnunk kell, hogy az entente politikája mind agresszivebb jelleget ölt. Párisban és Szentpéterváron egyaránt rá jöttek, hogy dacára a fáradhatatlan diplomáciai munkának, dacára a nagy anyagi befektetésnek az új balkán csoportosulás új erő többletet nem hozott. Új zsoldosok keltenének tehát. Szerbia és Montenegró, a déli orosz elővédek mellé, új támaszok kellenek. E célra első sorban a katonailag még érintetlen Románia jött kombinációba. Sajnos, a hármasszövetségnek ez a régi barátja mind kevésbé áll ellent az orosz és francia csábításoknak és mind szivesebben hallgatja Oroszország ígéreteit, hogy a hármasszövetség győzelme esetén bevonulhasson majd Erdélybe. Napról-napra fogy Romániában azok száma, kik ezt az áramlatot feltartóztatni, kik ennek az áramlatnak gátat vetni igyekeznek. Pedig ha ezekből az álmokból valóság lenne, csak akkor tűnne ki, hogy Románia harakirit végzett magán, mikor Oroszország karjaiba dőlt: mert ha egyszer győzelmet arat az orosz, akkor radikálisan megoldja a régóta vajudó tenger-szoros kérdést is és győzelmi mámorában elsepri az akkor majd utjában álló Romániát is.

A hármasszövetség agresszív törekvéseivel és sakkhúzásaival szemben a hármasszövetség maga belső erejének öntudatában a tiszta védelemre szorítkozik. Még az entente sajtója is mindig újból és újból elismeri, hogy a hármasszövetség ereje a közvetlen szomszéd-ság s az érdekközösségben nyugvó belső konszolidáltságban rejlik, míg az entente hatalmainak a széthúzás sokféle irányzatát, nagyon sok érdekellentétet kell áthidalnia.

Vizet hordana a Dunába, aki mindennek dacára bizonyítaná, hogy Magyarországnak a hármasszövetséghez

való ragaszkodása ma jobban élet érdeke mint valaha és nem nehéz azt elképzelni, hogy mit várhat a magyar a keleti és déli határán hatalmas félkörben elhelyezkedett területre éhes szomszédjaitól, ha a hármasszövetség szilárd összetartozása csak némileg is meglazulna, s az erők egyensúlyának mérlege megbillen.

Az idej hadsereggyakorlatok.

A folyó évi hadgyakorlatok színterét, melyet lapunk első számában mi ismertettünk először, az elmúlt napokban vegyes bizottságok utazták be.

A bizottságok jelentései alapján a hadsereggyakorlatokra vonatkozólag ezideig a következő intézkedések tétettek: A zárógyakorlatok szeptember 2-án kezdődnek és előre láthatólag 5-én végződnek. A lefűvés napja meghatározva nincs, nem s lesz, nehogy a félparancsnokok intézkedéseit a záros határidő befolyásolja.

Hadvezetőségünk ezzel az ujjtással ismét egy lépést tesz a gyakorlatok harcszerűsége érdekében és ismét megelőzi e téren az összes államok hadvezetőségeit.

A hadgyakorlat fővezetősége aug. utolsó napjaiban Fürstenfeldben, a steyer határon, a vendégek szállása Szentgotthárdon települ. A fővezetőség tehát nem a hadgyakorlatok színterének közepén, hanem annak szélén választotta helyét. Ez a változás szintén új és szintén a gyakorlatok harcszerűsége érdekében történt, nehogy a félparancsnokok a döntő összecsapás színhelyét a fővezetőség közelében keressék.

Az ujjtás könnyen keresztül vihető, mert a táviró és távbeszélő, valamint a gépkocsik alkalmazása által a vezetőség bármely pontról idejében intézkedhet.

A katonai kérdések törvényhozásunkban.

Irta: **Simon Elemér** orsz. képviselő.

A magyar közélet egyik legkülönösebb jelensége volt, hogy valahányszor a magyar parlamentben katonai kérdéseket szabályozó törvényjavaslatokra került a sor, úgy a kormányon, mint a törvényhozó testületen, de még a nagy közönség sorraiban is bizonyos nyugtalanság keletkezett. Mindenesetre innen eredt, hogy a mindenkori kormányok csak óvatossággal nyultak a katonai kérdésekhez s amennyire lehetett, egyáltalában kerültek az azoknak napirendre hozatalát.

1867 óta, amikor a XII. t.-c. 9—15. §-aiban hadseregünk jelen szervezetének alapköveit raktuk le, csak elvéve taláink oly törvényes intézkedéseket, melyek hadseregünk fejlesztését, kiépítését célozzák.

Dacára annak, hogy a hadvezetőség évtizedeken át mind hangosabban követelte hadseregünknek a modern hadviselés s a legújabb háborúk tapasztalatai folytán szükséges átszervezését és fejlesztését, mégis szinte lehetetlennek látszott a hadsereg létszámának felemelése és hadseregünk reformját napirendre hozni.

Hogy ennek a mulasztásnak, ennek az érthetetlen idegenkedésnek milyen káros következményei voltak, azt ma már világosan láthatjuk.

Erős a meggyőződésem, hogy az 1913. év történelme a Balkánon másképp játszódott volna le, ha mi a véderőnk kiépítéséről, fejlesztéséről, az 1912. évi törvényekről néhány évvel korábban gondoskodunk; és hogy ezek a monarchiánkra nézve tagadhatatlanul káros eltolódások következtében most minékünk állami biztonságunk érdekében évről-évre fokozottabb áldozatokat kell hoznunk, annak okát nagyrésztben abban látom, hogy hadseregünkkel szemben oly sokáig példátlan szűkkeblőséggel viseltettünk.

A bajon azonban, hála Isten, ma már túl vagyunk. 1911 óta a törvényhozás mintha csak jóvá akarta volna tenni az évtizedek mulasztásait, egyik nagy fontosságú javaslatot a másik után emelte törvényerőre és a korszakalkotó reformok egész sorozatát vitte bele a hadseregünk szervezetébe.

A sok szükséges és hasznos alkotás közül is a legfontosabb a régóhajtott két évi szolgálatot is behozó 1912. évi XXX. t.-c. volt, mely annyira méltányolta a nép életbevágó érdekeit, mint egyik külföldi állam véderőtörvénye sem.

A honvédségről szóló 1912. évi XXXI. t.-c.-ben a nemzet régi vágya teljesült. A honvédség alaposan fejlesztve, a közös hadsereggel teljesen egyforma szervezettel, százdalétszámmal és tüzerséggel ellátva az akcióképes önálló magyar hadsereg magvát képezi. A méneskar, mely eddig a közös hadsereghez tartozott, a honvédség állományába helyeződött.

A közös hadsereg és honvédség rég elavult és sok panaszra alaposan rászolgált bünvádi perrendtartását teljesen modern s a legújabb büntető jogi elvek szerint megkonstruált új katonai bünvádi perrendtartás váltotta fel.

De alig, hogy e nagyszabású művekkel elkészült a törvényhozás, már is törnyosultak a Balkánon a hábcrus jelek, hónapokig kard élén állott az európai béke sorsa, s a külpolitikai bonyodalmak folyamánként törvénybe iktattattak a „Háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről“ „Hadszolgáltatásokról“ és a „Lovak és járművek szolgáltatásáról“ szóló törvényjavaslatok. A két első törvény új rendelkezéseket nem igen tartalmaz, hanem alkotmányos, törvényes formába iktatja mindazt, ami mint „hadiog“ ösidőktől fogva a háborukban érvényben állott. A harcai zai közepette ugyanis a normális idők lassu közigazgatási és igazságügyi szervezete nem alkalmazkodhatik a gyors cselekvést megkívánó helyzetekhez. Szükséges, hogy a kivételes helyzet *kivételes* eszközöket is teremtsen. Így volt ez a legősibb időkben is, midőn a háboru beköszöntével az ugynevezett statáriális eljárás lépett életbe. Nem lévén azonban ezeknek törvényes alapja, szervezetük és eljárásuk főképen a szokásigon alapult. Most lett ez a szokások összegyűjtve, s a modern kor igényeinek megfelelően szervez egészé kodifikálva. A „Lovak és járművek szolgáltatásáról“ szóló javaslat azonban teljesen új alapokra fektette hadseregünknek a szükséges lönyaggal való ellátását.

Ugyancsak az 1913. év folyamán kikelyezte be törvényhozásunk azon nemzetközi egyezményeket és nyilatkozatokat, amelyek a Vörös kereszt népszerű lobogója alatt a humanizmus és a közegészség modern intézményeit vannak hivatva belevinni a háboru borzalmaiba.

Mindez elég nem volt. Szomszédiainknak a legutóbbi háboruk következtében kifejtett óriási fegyverkezési hatása alól mi sem vonhattuk ki magunkat és bár általános volt a meggyőződés, hogy a véderő-törvényben lefektetett létszámemelés hosszú időre elegendő is lesz, kénytelen volt a törvényhozás belátni, hogy reményeink valóra nem váltak, s a létszámot újra emelni kellett.

Ezzel az új létszámemeléssel azonban elérjük egyrészt azt, hogy hadseregünk harc-képességét biztosítja a békét, másrészt, ha szükséges és a sors úgy hozza magával, dicsőséget is tud hozni a magyar fegyverekre.

Felsorolván az alkotásokat, nem szabad hinnünk, hogy ezen rövid pár év lázas törvényhozása a törvények minőségének rovására, ugynevezett alkalmi törvényhozás lett volna, mert maguk a javaslatok hosszú évek előkészítő munkáinak eredményeképpen, bizottságilag megánnyva-veve már régen készen állottak és csak az alkalom hiányzott, hogy a parlamentben előterjesztessenek.

Sok új, üdvös újítás látott az utóbbi években napvilágot a hadügy terén, megoldatlan ügy mégis maradt. Itt van az altiszti kérdés, ami még mindig ki-

sért, amelynek megoldása elé a szakkörök oly várakozással néznek. Teljesen elavultak és száználmasan szűkmarkuak a katonatisztek nyugdíj igényvét és a katonatiszti özvegyek ellátását szabályozó törvények. Megoldásra vár még a tiszték kedvezőbb előmenetelét szabályozó kérdés is. Mert hogy a katonai pályára ifjaink oly gyér számban jelentkeznek, annak nagyrészt az az oka, hogy a tisztkar mai előléptetési viszonyai az egyéb polgári ágazatok hivataliban elérhető előmenetelnél jóval hátrányosabbak.

Mindezen kérdések megoldása elé azonban ma még pénzügyi akadályok tornvosulnak a rossz közgazdasági helyzet egész államháztartásunkra kihatóval volt, úgy hogy a megoldatlan kérdések kedvező szabályozása csak a gazdasági viszonyaink közeli fellendülésével egvidejűleg várható, amikor is megvagyunk gvőződve afelől hogy az ország törvényhozása sem fog késlekedni, az ezen érdekelt körök által már amvira óhajtott kérdések törvényes szabályozásáról.

Gyalogságunk fegyverzetének felújítása.

Az utóbbi időben mind határozottabb formát ölt a hír, hogy gyalogságunkat új fegyverekkel látják el. Miután ez a kérdés lényegesen érinti hadseregünk harc-készültségét, *de egyben ismét tetemes újabb hadi kiadást is jelent*, érdemes vele bővebben foglalkozni.

Első tekintetre csodálatos, hogy hadseregünknek már megint új puskára van szüksége, holott jelenlegi fegyverünk csak (!) 20 éves, mert 1895. évi mintájú, míg a német puská, mely egyelőre még nem szorul felújításra vagy pótlásra, csak három évvel fiatalabb, 98. mintájú. Részletesebb vizsgálatnál azonban mihamar rájövünk, hogy puskánk még régiebb, mint amilyennek látszik s valójában 25, sőt 27 esztendő. Ugyanis a jelenlegi 95. m. fegyver a régi 88. m. puská helyébe volt szánva, mely első volt a modern ismétlőpuskák között és a melyet a gyorsan haladó fegyvertechnika mihamar tulszárnyalt. Takarékosági szempontból azonban csak a legszükségesebb mértékben szereztek be az új fegyvert s hogy mind a kettőt egymás mellett lehessen használni, az új puskát is a régi 92. évi mintájú töltényhez szabták, mely akkor még kifogástalannak volt mondható. A jelenlegi helyzet tehát az, hogy hadseregünk nagy része 27 éves (részben újított) fegyverekkel van ellátva s csak kisebb része kapott előzőt husz évvel újabb puskát, de ennek is a tölténye a régi maradt.

Időközben a fegyver-technika, nevezetesen a löszergyártás, rohamosan haladt. A modern irányzat arra töreke-

Ezt a kérdést a delegációk hadügyi bizottságában Chorin Ferenc főrend éppen most tette szóvá!
Szerk,

dett, hogy a lövedék röppályáját laposabbá tegye, hogy ezáltal nagyobbítsa meg a szóráskeve hosszát, s a pásztázott teret. Ebből a törekvésből eredtek aztán azok a kis öblü 6.5 mm-es puskák, melyekkel valamennyi kisebb állam, a nagyhatalmak közül pedig Olaszország és Japán ma is rendelkezik. Az ilyfajta puskák ballisztikai tulajdonságai tényleg jóval felülmúlták a többi nagyhatalom 8 mm-es puskáit s így ezek számára is aktuális lett az újbóli felfegyverzés kérdése, hacsak nem akartak a többiek mögött elmaradni.

Németország volt az első, mely a megváltozott helyzetből levonta a konzekvenciát, de egyben meg is mutatta, hogy a röppálya új fegyver és ürméretleszállítás nélkül is laposabbá tehető. Az eddigi nehéz kb. 15 g súlyu, tojásdad hegyű lövedék helyett a harmadával könnyebb, hegyes „S” lövedéket rendszeresítette s a löportöltet egyidejű megváltoztatásával elérte, sőt tulszárnyalta a kisebb öblü, modernebb puskák ballisztikai tulajdonságait is. Igaz, hogy nagyobb távolságokon a kisebb tömegű, nagy keresztmetszetű „S” lövedékek hamar elvesztik erejüket, de ez a harc szempontjából nem határoz, mert azokon a távolságokon, hol a döntő harc folyik, a kívánalmaknak teljes mértékben megfelelnek.

Természetes, hogy a többi nagyhatalom, elsősorban Franciaország, siettek Németország után, hogy ismét a kor színvonalára emeljék gyalogságuk fegyverzetét, anélkül, hogy ezt a haladást új fegyverek beszerzésének tetemes költségeivel kellessen megfizetniök.

Mindenki természetesnek találhatná, hogy monarchiánk is csatlakozzék ehhez a mozgalomhoz. Sajnos azonban a változtatás éppen nálunk keresztülvihetetlen, mert mint már említettük, a 95-ös puskát a régi töltényre rendezték be, annak pedig a töltényürje sima. A könnyebb és ezért rövidebb „S” lövedék tehát a sima töltényürben nem érné el a huzagolt részt s nem kapná meg az első pillanattól kezdve szükséges vezetést. Lehetne ugyan ezen oly módon segíteni, hogy a hüvely nyakát meghosszabbítjuk s ezáltal a rövid lövedéket mélyebben toljuk be a csöbe. De ilyen hosszunyaku hüvelyek gyártásánál annyi a selejt, hogy a töltények aránytalanul megdrágulnának. Ez a kényelmes és olcsó megoldás tehát mi előlünk el van zárva. Emellett az átmenet még avval a nehézséggel is járna, hogy be kellene rendezni fegyvereinket egyelőre mindkét töltény számára, mert meglévő tölténykészletünk oly hatalmas, hogy még évekig azzal a körülménnyel is számolnunk kell, hogy háboru esetén még részben a régi tölténykészlet kerül felhasználásra. Végül: miután az új és a régi löszer ballisztikai tulajdonságai nem egyeznek, a fegyvert, hogy mindkét töltényre használható legyen, kétféle irányzékebeosztással kellene ellátni. Ez pedig a mi keretirányzékunknál nem igen lehetséges.

Felmerült tehát a kérdés, nem lehetne-e fegyverünkbe új csövet csavarni, ha a modernizálás akadálya egyedül csak a fent említett sima töltényür? Hiszen kétségtelen, hogy lehet a régi gombhoz is új kabátot varrni, de ne kívánjuk hadvezetőségünköt, hogy tulzott takarékoságból még egyszer oly kellemetlen tapasztalatokat szerezzen, mint amelyek révén a jelenlegi kellemetlen helyzet beállott. Amellett, bármilyen jó is legyen fegyverünk más tekintetben, vannak oly szerkezetrészei, melyek azóta mégis kedvezőbb módon oldattak meg. Így pl. a jelenlegi löszerünk peremes töltényekből áll. Ezekkel nem lehet sem a szalag-töltést, sem az olyan adogatószerkezetet megoldani, mely könnyebb legyen az eddiginél s ne álljon ki a fegyverből. A mostani löszerünk peremes hüvelyeknek kellemetlen következménye a ferde tölténytár, mely nehezebb a töltőszalagnál s így holt súlyt képvisel, ferde alakjánál fogva ugyan olyan alaku tölténytáskák viselésére kényszerít és emellett megnehezíti a töltények ládába való csomagolását is. Ez a hátrány éppen a legutóbbi időben volt leginkább érezhető, mikor ugyanezen okból nem lehetett azt a felettebb kívánatos kérdést megoldani, hogy a töltényeket kisebb csomagokba egyesítve rakjuk a töltényládába. Pedig ezekben a kis csomagokban a löszert az elhasznált töltények pótlására könnyen lehetett volna a rajvonalba bevinni, anélkül, hogy e célra löszervivó zsákokat vettünk volna igénybe.

Ha ezt a sok hátrányt jelenlegi fegyverünk átalakításával akarnók kiküszöbölni, akkor abból tényleg nem maradna más, mint a farész s mégsem lenne olyan harceszköz, amilyent a mai fegyver-technika megkövetel. De az átalakítás gondolata ellen szól az a hátrányos helyzet is, hogy a hadsereg nagyrésze még a teljesen elavult 88—90. mintájú fegyverrel van ellátva, ezt pedig modernizálni nem lehet. Závárzata pl. a nagyobb kezdősebességgel járó fokozott gáznyomást egyszerűen nem bírná ki.

De szükségünk is van a régi puskára, hogy meglévő hatalmas löszerkészletünket azokból löjük ki. A mostani töltényt nem lehet felújítani, szétbontva csak mint nyersanyag jöhetne számításba, pazarlás lenne tehát, azokat, mint nyersanyagot felhasználni, holott csapataink kiképzését vele elősegíthetjük.

Természetesen az új fegyver rendszeresítése nemcsak azt a költséget fogja jelenteni, amibe a gyalogsági puskák kerülnek, hanem az új löszerkészlet beszerzésének költségeit is. Emellett az új gyalogsági fegyverekkel egyidejűleg új karabéllyal kell felfegyverezni a lovasságot s át kell alakítani a géppuskákat is, mert elengedhetetlen, hogy az első vonalban levő csapat puskalöszere egységes legyen. Elég kellemetlen lesz ugy is, hogy a másodrendű csapatok előreláthatólag még hosszabb ideig a kiselejtezett fegyverekkel lesznek ellátva s ezek számára más löszert kell a háboruba is szállí-

tani, a löszerintézetek egységességének a löszerpótlás egyszerűségének rovására.

Mindezen radikálisan segíteni kell. Elavult és inferior fegyverzetel nem lehet a harcba menni. Meg kell tehát barátkoznunk az új fegyver gondolatával.

Maradjon meg azonban a tanulság: ne kényszerítsük a hadvezetőséget a tulzott takarékoskodásra, különösen nem a technika terén!

G—y.

Gyalogsági jelentő lovasok.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Wien, 1914 április hó

A budapesti napisaitó egyik legtekintélyesebb orgánuma a közelmúltban a gyalogsági jelentő-lovasokról hosszabb közleményt hozott.

A cikk írója igen helyesen emelte ki a gyalogsági jelentő-lovasok rendszeresítésének szükségességét és azokat a körülményeket, melyek ezen fontos újítást elodázhatalanná tették. Minthogy azonban a levont további következtetések — nevezetesen, hogy a jelentő-lovasok rendszeresítése az első lépés a lovasság háttérbeszorításához, sőt kiküszöböléséhez lenne — nem teljesen találóak, — ezzel szemben állást foglalni és a nem egészen tisztázott nézetek megvilágításához hozzájárulni szükségesnek látom.

Az elmúlt év külpolitikai eseményei, a Balkánon végbement erőelőfordások, az összes nagyhatalmakat még intenzívebb munkára, hadseregiük még nagyobb fejlesztésére sarkalták.

Milliók hadseregek keletkeztek, melyeknek a keretén belül csak nagy lovas tömegek tudnak kellő nyomtatékkal felderíteni, csak nagy tömegek tudják a saját mozdulatokat leplezni és a harcra is befolyást gyakorolni.

Oroszországnak háboruban mintegy 34—38. Németországnak 11, Franciaországnak 10 lovas hadosztály áll rendelkezésére.

Ily körülmények közt az Osztrák-Magyar monarchia is kénytelen volt lovas-hadosztályai számát emelni, de mert e célra új lovaszereket nem állíthatott fel, a gyaloghadosztályokhoz beosztott lovasság létszámát csökkentette, úgy hogy azt három századról kettőre szálította le.

Ennek kapcsán intézkedések adattak ki, hogy a hadosztálylovasság a lehetőség határain belül kizárólag a felderítésre, mint a legfontosabb tevékenységre használtassék, minden egyéb szolgálatra (az u. n. oszlopszolgálatra) pedig az egyébként rendelkezésre álló más eszközök, törzslovasok, ezred- és zászlóalíkiürtösök, kerékpárosok stb. alkalmaztassanak.

A nagygyakorlatokon, hadijátékokon gyűjtött tapasztalatok és a külföldi példák (Németországban egy 12 zászlóalíkiürtösök álló hadosztálynak négy lovas-százada van) azonban megmutatták, hogy a had-

osztály lovasság ilyen szűk kimérete a legtöbbször alig elegendő.

Igy jutottunk a gyalogsági jelentő-
lovasok rendszeresítésének szükségéhez.
És ezek azok az indítók, melyek a
jelentő-lovasok létjogosultságát a lovas-
ság mellett biztosítják.

Itt azonban önkéntelenül egy kérdés
merülhet fel, ami talán tévedést idézhet
elő, hogy t. i. miért nem inkább a lovas-
ságot gvarapították és miért lettek he-
lyette gyalogsági jelentő-lovasok rend-
szeresítve?

Erre maga a cikk írója adta meg a fe-
leletet, amikor a gyalogsági jelentő-lova-
sok előnyeit felsorolta, amihez még hoz-
záteendő lenne, hogy a hadosztály-lo-
vasság kiképzése egyrészt a rövid szol-
gálati idő, másrészt a mindinkább nehe-
zebb és részletbemenő szolgálat miatt
rendkívül nehéz, aminek megkönnyítése
tehát a gyalogsági jelentő-lovasok által,
— akik a saját fegyvernemmel szoro-
sabb kapcsolatban állanak, a parancs-
nokokat ismerik stb. — a legcélszerű-
ben elérhető.

A felderítés azonban, ahol a helyes
harcászati itélőképessegen kívül még a
lovas kiképzés is elengedhetetlen kellék,
marad továbbra is a lovaság souverain
területe. Itt a lovasított gyalogság hatá-
rozott hátrányban van a lovasággal
szemben, az ő helye tehát a gyalogság
legközvetlenebb közelében van.

Minden esetre lesznek kivételek, ami-
kor bizonyos helyzetekben a gyalogsági
jelentő-lovasok is — mint minden más
elképzelhető eszköz — egy ügyes pa-
rancsnok kezében más téren is értékes
szolgálatot teljesíthetnek; az elv azon-
ban ezáltal nem szenved csorbát.

A gyalogsági jelentő-lovasok műkö-
dése tehát szigorúan megszabott határo-
kon belül mozog s az a parancsnok, aki
bennök egy, a hadosztály-lovasságot
pótló új szervezetet lát, az éppen úgy
tul fog lóni a célon, amint ez az új intéz-
ményeknél kezdetben gyakorta észlel-
hető.

A lovaság és a gyalogsági jelentő-
lovasok két teljesen különálló, de egy-
mást a legszorosabban kiegészítő szer-
vezetet képviselnek, melyek közül az
utóbbi semmiesetre sem a lovaság pótlá-
sára, hanem csupán annak bizonyos
mértékben való segítségére szolgál.

—ch—r.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „Külügy — Hadügy“ hetilap, megje-
lenik minden vasárnapon, 12–16 lapoldal terje-
delemben, friss, érdekes tartalommal, művészies
fejlécekkel, elsőrendű rajzokkal, időnként képekkel.

Szerkesztő: **piskarkosi Szilágyi Lajos
dr.**, cs. és kir. kamarás, a vezérkarnál beosztva
volt nyug. százados.

Előfizetési ára: egész évre: **16 korona**. Egyes
szám ára **30 fillér**. Budapesten a főbb utcákon
és tereken az összes dohánytőzsdékben és az összes
könyvkereskedésekben kapható. Vidéken a do-
hánykülönlegességi tőzsdék és a pályaudvarokon
az Általános beszerzési r. t. árusítják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII.,
Népszínház-utca 16. szám, hova a lap szellemi és
anyagi részét illető minden közlemény küldendő
Budapest, 1914. április 26-án.

A „Külügy — Hadügy“ kiadóhivatala.

Sok szomszéd, sok baj.

Méltán sóhajthatnak így fel a balkán-
államok a háboru után.

Szerbia megszabadult a török szom-
szédától, de kapott helyette három
ujat. Montenegróval a Novipazari szand-
zsákon megosztott ugyan, de határkérdé-
sekből származó konfliktusok nincsenek
kizárva. Bulgáriától a második háboru után
elvétt oly területeket, melyek az első há-
boru után Bulgáriát illették volna meg,
még hozzá e területek nagyrészét bolgá-
rok lakják, kik Bulgáriához huznak. Ket-
tős ok egy újabb konfliktusra. Albánia ut-
ját állja az Adria felé, Görögország az Egei
tenger felé. Pedig Szerbia tengerpartot
akar!

Montenegro az évszázados ősi el-

seért, Szerbiával az odacsatolt albán terü-
letek (Dibra, Úszküb, Monastir stb) eset-
leges felszabadításáért; Montenegróval
Szkutari megtartásáért tűzhet össze. Al-
bánia helyzete tehát igen súlyos, de a ha-
zaszeretet és az évszázadokon át elnyo-
mott kulturális és faji törekvések csodákat
művelhetnek. Az eddigi eredmények az
epirótákkal szemben is kedvező előjelül
tekinthetők.

Görögországnak azelőtt csak egy
szárazföldi szomszédja volt, az e vidéken
éppen legkevesebbé erős török. Most há-
rom állammal határos. Albániával
az epiróták miatt most is nehéz kérdés
előtt áll, Szerbiával szemben valószínűleg
meg kell erősítenie Szalonikit, Bulgáriától
állandóan féltennie kell Kavalát és Orfanót.

Bulgária csak egy új szomszéd-

szé-
séggel, a törökkel nem szomszédos
többé, de kapott két új szomszéd-
dot, kikkel éppen a határkérdések fölötti
könnyen ellentétbe juthat. Különben is
szüksége van a termékeny és ipariúzó
Szkutarira és a Bojana torkolatra s nem
valószínű, hogy a kezei közül kisiklott és
annyira óhajtott Szkutariról örökre le-
mondjon. Szerbiával szemben pedig meg-
lepetések is érhetik. Elhangzottak máris
oly szerb vélemények, melyek szerint, ha
máskép nem, Montenegro beolvasztásá-
val, avagy letiprásával kell megvalósítani,
hogy: „Tengerre szerb“!

Albániának három szomszéd-
ja van, három állammal kerülhet határ-
kérdésekből kifolyólag konfliktusba. Gö-
rögországgal Epirus végleges bekebelezé-

dot kapott, a görögöt, kivel Kavala és
Orfano miatt keveredhet revanche-hábo-
ruba. Romániától az elhódított dobrudzsai
területsávot talán már csak azért is meg-
kísérli visszaszerezni, mert a román határ
közelsége miatt Várna miatt hadikikötő el-
vesztette megbízható jelentőségét. Török-
országgal közös határa megrövidült, de
kérdés, hogy Drinápoly visszaadásába be-
lenyugszik-e. Mint új földközi tengeri ha-
talam idővel fontos szerephez juthat.

A sok szomszédság átkától csak Török-
ország szabadult; neki csak egy szom-
szédja maradt, a — bolgár; ez azonban
európai Törökország maradványát átka-
rolja; a Márvány-tenger mindkét bejáratát
veszélyezteti.

Monarchiánk szomszédjainak száma is

csökkent. Nem határos többé a törökkel, de meghosszabbodott a szerb és a montenegrói határ. Ezzel számolnunk kell.

Ime, az új szomszédsági viszony: többé-kevésbé új érdekellentétek, ismét okok és alkalmak újabb nemzetközi viszályok keletkezésére.

Márky őrnagy.

A Vérmező ügye.

A cs. és kir. 4. hadtest parancsnokság az elmúlt évben a Vérmezőn kitünő lovaglópályát készíttetett, a területet ujonnan begyepesíttette, kitisztíttatta és hogy a végzett munkálatok kárba ne vesszenek, meg ne rongáltassanak, a Vérmezőt a nagy közönség elől elzárta. Tette pedig ezt az intézkedést a hadügyi kormány telekkönyvileg bekebelezett használati és kezelési joga és a katonai kincstár érdekeinek megóvása címén.

A Vérmező elzárása miatt azonban a székesfőváros a katonai kincstár, illetve a hadtestparancsnokság ellen pert indított, melyben az elmúlt héten a járásbíróság a székesfőváros javára döntött el a vitás kérdést.

Joggal tehetnénk szemrehányást úgy a főváros vezetősége, mint a hadtestparancsnokság ellen a miatt, hogy *békésen megegyezni nem tudtak, s a pert ítéletig vitték*, (mert így polgárság és katonaság látszólag ismét szembekeült): mindazonáltal belátjuk, hogy mindkét félnek tiszteletreméltó indokai vannak.

Mert a mennyire jogos a főváros álláspontja és *a mennyire kétségtelen, hogy a közönség jogosan járhat át a Vérmezőn* és a gyakorlatok idejét kivéve jogosan játszhatnak ott a gyermekek is: *épen olyan jogosan védelmezi a katonai kincstár a maga érdekeit, s a Vérmezőbe beleköltött 30,000 K értékű befejtést.*

És aki valaha katona volt és ismeri a főváros mostoha gyakorlótéri viszonyait és a Budán rendelkezésre álló kevés lovaglópályát, másrészt pedig tapasztalatokat is szerzett arról a vandál pusztításról, melyet a nagyközönség alsóbb rétege közkertjeinkben okoz, megérti azt a szívósságot is, melylyel a hadvezetés a maga alkotásait védte s a vitás kérdést a kenyértörésig is vitte.

Az ítélet egyébként a következőképen hangzik:

1914. Sp. III. 560/2. sz.

Ő felsége a király nevében!

A bpesti I—III. ker. kir. járásbíróság dr. Szabó Imre tiszti főügyész által képviselt Budapest székesfőváros közönsége felperes-

nek — dr. Pajor Rezső ügyvéd által képvis. cs. és kir. hadügyi kormány, illetve a cs. és kir. IV. hadtest területén a katon. kincstár I. r. és a cs. és kir. 4. hadtestpálg. II. r. alperesek ellen az 1914. évi ápr. 22. napján Sp. III. 560/1. sz. a. indított keresettel sommás vizsgálathelyezés és jár. iránt folyamatba tett sommás perében, a szóbeli tárgyalásnak az 1914. évi ápr. 30. napján történt befejezése után, az alul kitett napon következő

ítéletet

hozott:

Alperesek kötelesek tőrni, hogy a gyepesítés és a katonai rendes gyakorlatok időtartamát kivéve — a Bpest szfőváros budai részének 2. sz. tkvi betétében 1. sor (1612/1. 1614.) hrsz.-ok alatt felvett telekkönyvileg a m. kir. kincstár tulajdonát képező s cs. és kir. közös hadügyi kormány használatában és kezelésében álló 23 hold 36 60/100 négyszögöl nagyságú „Vérmező” elnevezés alatt ismert területnek a B) alatti tervrajzon feltüntetett utátjáróin Budapest székesfőváros közönsége zavartalanul átjárhasson és a közönség gyermekei a területet játéktérül használhassák, kötelesek továbbá az *utátjárók* torkolatainál az átjárást akadályozó korlátokat 3 nap alatt végrehajtás terhe mellett megnyitni és a körülírt joggyakorlás megakadályozására fogamatba vett intézkedéseket különbeni kártérítési kötelezettségük felelősségének terhe alatt azonnal megszüntetni, kötelesek végül alperesek felperesnek 600 K perköltséget 8 nap alatt végrehajtás terhe mellett egyetemlegesen megfizetni.

Ez ítélet a kötelezettség teljesítésére kitűzött határidők elteltével a felelősségre való tekintet nélkül végrehajtható egész terjedelmében.

Felperesi képviselő munkadíja és költsége saját felével szemben 600 K-ban, alpereseké pedig 250 K-ban nyer megállapítást.

Indokok:

Felperes keresete azon alapul, hogy a „Vérmezőn” gyakorolt átjárási és gyermekjátéktéri használat jogának birtokába sommás visszahelyezés alkalmaztassék alperesekkel szemben, kiket egyuttal a perköltségben is marasztalni kért.

Alperesek a kereset elutasítását és felperesnek a perköltségben való elmarasztalását kérték.

Peres felek között vitán kívül állott, hogy a kérdéses terület tulajdonjoga telekkönyvileg eredeti felvétel alapján a m. kir. kincstár nevében áll azzal a meghatározással, hogy a cs. és kir. közös hadügyi kormány használatában és kezelésében van; vitán kívül állott továbbá hogy a kérdéses területnek Attila-utcai szélén kerítés alkalmaztatott 1913. év őszén és az *utátjárók* összes torkolatai korlátokkal állandólag elzárattak, a területen való átjárást szigorúan eltiltó táblák állítottak fel és egyéb a közönség elzavarására irányuló intézkedések fogamatosítottak, úgy, hogy jelenleg polgári egyének egyáltalában nem léphetnek a területre.

Az eljáró bírónak évtizedeken át szerzett közvetlen és állandó észleléseivel támogatott s így külön bizonyításra nem szoruló, köztudat szerint Bpest szfőváros közönsége a Vérmezőn való átjárási és gyermekjátéktéri használat jogának emberi emlékezetet meghaladó hosszú idők óta állandó birtoká-

ban volt s csupán kivételes esetekben nem volt gyakorolható e jog, úgy, mint nagyobb helyet igénylő katonai gyakorlatok megtartása és az időszakonként alkalmazott gyepesítés tartama alatt.

Minthogy felperes jogosan lép fel az átjárást gyakorolt közönségnek és a térségen játékaikat üzni szokott gyermekeknek képviselője gyanánt; minthogy az emberemlékezetet meghaladó idő óta jogszerű alapon az állandó gyakorlat alapján és nem önhatalommal való birtokbahelyezkedés alapján a körülírt alperesi intézkedések eszközöléséig, zavartalanul folytatott eme közönség átjárási és gyermekjátéktéri használati jognak birtoklása a fent hivatkozott köztudat által igazolva van, — minthogy a cs. és kir. közös hadügyi kormány használati és kezelési jogát nem gyakorolhatja a m. kir. kincstár tulajdonát képező területen jelenleg sem másképen, mint a miként azt a fent körülírt tiltó intézkedések alkalmazása előtti időben gyakorolta és semmiesetre sem gyakorolhatja azt olyképen, hogy ezáltal Bpest szfőváros közönségét jogai birtoklásának folytatásában, illetőleg átjárási és gyermekjátéktéri használati jogainak gyakorlásában megakadályozza, minthogy alpereseknek fent körülírt intézkedései kétségtelenül eme jogok gyakorlásának megakadályozását célzó birtokháborítási tényként képeznek; mint-hogy végül a teljes bekerítéssel bevégzett háborítás tényétől számítva a visszahelyezési kereset egy éven belül adatott be és így a Hk. I. R:68. c., illetve 1802. évi XXII. t. c.-ben meghatározott összes kellékek fenforognak eme per jelenlegi állásában mindezek alapján ugyane felhívott törvényhelyek rendelkezéseihez képest az 1893:XVIII. t. c. 1. §-ának m.) pontja által hatáskörébe utalt keresetnek a kir. járásbíróság helyt adott és alpereseket, mint pervesztéseket az 1893:XVIII. t. c. 108., 109. §. alapján a perköltség viselésére kötelezte.

Az ítélet az 1893: XVIII. t. c. 117. §. 6-ik p. alapján mondatott ki végrehajtandónak.

Az ügyvédi munkadíj és költség iránt történt intézkedés az 1868:LIV. t. c. 252. §-án alapszik.

Budapest, 1914. ápr. 30.

A budapesti I—III. ker. kir. járásbíróság, dr. Petz, s. k. kir. jbiró.

Ő Felsége a király nevében hozatván az ítélet, természetes, hogy azt a katonaság is respektálja és természetes, hogy az végre is lesz hajtva. *Mindazonáltal, arra a példásan jó egyetértésre appellálva, mely épen Budapesten a hatóságok és a katonai parancsnokságok között évtizedeken át fennállott, mindkét féltől kölcsönös mérsékletet és belátást várunk!*

Munkatársaink figyelmébe!

Érdekes, aktuális dolgozatokat mindenkitől szívesen fogadunk.

A beküldött közlemények felhasználásán, lehetőleg gépirással, s a papír egyik oldalát szabadon hagyva küldendők be.

A „Külügy—Hadügy” szerkesztősége.

Az Unio és Mexiko közti konfliktus.

A La France militaireben olvastuk a hadviselő felek kölcsönös viszonyairól a következő érdekes adatokat:

Az Egyesült Államok területe, Alaskával — a régi orosz területtel együtt 9,212,300 négyzetkilométer (vagyis 29-szer nagyobb, mint Magyarország). A legutóbbi népszámlálás szerint a lakosság száma 98 millió, közte 125,000 kínai, 120,000 japán, 275,000 indián, 9,500,000 néger. A jóállomány 17 millió, öszvérállomány 3 millió.

A lakosság nagy létszáma következtében tömérdek embert lehet besorozni. Az ország pénzügyi jóvédelme óriási, az évi költségvetés több mint egy milliárd dollár (vagyis 5 milliárd korona), amelyből 300 millió dollárt fordítanak hadügyi célokra.

Az Egyesült-Államok hadereje áll: 1. a szövetséges rendes hadseregből; 2. az egyes államok nemzetőrségéből; 3. az önkéntes alakulásokból.

Minden amerikai polgár 18-tól 45 éves koráig védköteles.

A rendes hadsereg toborzás után egészítődik ki. A katonának beálló egyén 3 évi szolgálatra kötelezi magát, de szolgálatát önként meghosszabbíthatja, tekintet nélkül a korára. A besorozási feltételek: amerikai állampolgárság, legkevesebb 18 és legfeljebb 36 éves kor. Évenként átlag 160,000 jelölt jelentkezik a sorozó tisztek előtt, akik közül átlag 40 ezret soroznak be. — 1913-ból 159,693 jelentkező közül 39,500 embert soroztak be. Békélábon a rendes hadsereg 4750 tisztből és 85,000 emberből áll.

A nemzetőrséget az egyes államok szervezik. A nemzetőri kötelezettség a különböző államokban különböző. A szervezett nemzetőrséget minden évben valamely táborba hívják be gyakorlatra (10 nagy gyakorlati tábor van).

A nemzetőrséget nem lehet az állam területén kívül alkalmazni. Azok a polgárok, kik nincsenek a szervezett nemzetőrség kötelékébe besorozva, a nemzetőrség tartalékát képezik.

Az önkéntes csapatokat a háboru idejére toborozzák, legfeljebb két évre. A feltételek ugyanazok, mint a rendes hadseregnél.

A legfőbb hadur a köztársaság elnöke. A hadügyminiszeri funkciókat a hadügyi államtitkár végzi. Rendelkezése alá tartozik a hadügy alállamtitkár, aki közigazgatási, törvényhozói és politikai kérdésekkel van megbízva, továbbá a vezérkar főnöke, aki az ő szaktanácsosa. A vezérkari főnök

hatásköre alá tartoznak a különféle törzsek, csapattestek, iskolák és minden katonai intézet.

A vezérkari főnök teendőit jelenleg Wood tábornok látja el. A tisztek kiképzése három különböző módon történik:

1. A West-Point-i katonai akadémia útján. (Az iskoláztatás négy évig tart.) A tisztek 70 százaléka innen származik.

2. A csapatból, nőtlen, 30 évnél nem idősebb katonákból, kik legalább két évig szolgáltak. A tisztikar hat százaléka ilyen egyvénekből áll.

3. Nőtlen polgári jelöltek közül; legkevesebb 21, legfeljebb 27 évesekig, a kik kötelesek szakvizsgát tenni. Ez a kontingens a tisztikar 24 százalékát szolgáltatja. A korhatár valamennyi rendfokozatnál 64 év.

Az állandó csapattestek a következő módon vannak szervezve:

A gyalogság áll 30 gyalogezredből. Mindegyik ezrednek 3 négyszázadból álló zászlóalja van. Ezek közül az ezredek közül kettő tisztára négerkből áll. Egy benszüllött ezred Porto-Rico-ban, nyolc zászlóalj a Philipinai szigeteken állomásozik. A századok létszáma három tiszt, 12 altiszt, két hangász, két szakács, 48 közkatona. Minden ezrednek van egy-két géppuskából álló osztaga.

A lovasság áll 15 lovasezredből, minden ezred öt századból, minden század négy szakaszból. A lovasezrednek közül kettő néger. A század áll három tisztből, 14 altisztből, két szakácsból, két kürtösből és 43 lovasból. Minden ezrednek van egy 2 géppuskából álló szakasza.

A tábori tüzérség áll három ezredből. Az ezred áll két ütegosztályból, az ütegosztály áll három ütegből. Az üteg áll három tisztből, kilenc altisztből, 12 tizedesből, két kürtösből, három szakácsból, 102 tüzerből, 121 lóból, négy ágyúból. A lovagló tüzérség áll egy ezredből, hat üteggel, a hegyi tüzérség két ezredből, mindegyik ezred pedig hat ütegből.

A műszaki csapatok állanak három zászlóaliból, a zászlóali négy századból. Minden század áll három tisztből, 14 altisztből, 18 tizedesből, két kürtösből, két szakácsból, 124 közkatonából.

A rendes hadsereg nem állít fel semmiféle új alakulást. A tartalék azokból a katonákból áll, akik a három évi szolgálati idő elteltével további négy évre kötelezik magukat.

A szervezett nemzetőrség a rendes hadseregéhez hasonlítható csapatokat állít fel. Van 140 gyalogezred, kilenc önálló zászlóali, hét önálló század, 60 lovas század, 51 üteg.

1913 február 15-én a kontinensen állomásozó csapatokat, három gyalog hadosztályba és egy lovas hadosztályba osztották be.

A gyalogság 7.5 mm, 1913. évi mintájú Springfield puskával van felszerelve. Őt töltényt lehet egyszerre tölteni. A lövedék a német S lövedék utánzata. Három gépfegyver minta van használ-

latban. Az 1903 mintájú Gatling, az 1904. évi mintájú Maxim és az 1913. mintájú Benet-Mercier.

A lovasság kardja egyenes, börtokkal. A tábori tüzérség ágyúja visszafutó gyorstüzelő, a lövedék fémhüvellyel. Három minta van használatban, 1902, 1904 és 1905. A hadseregnek bizonyos számú kormányozható léghajó és repülőgép áll rendelkezésre és pedig Wright- és Curtiss-típusok.

Az egvenruha valamennyi fegyvernem részére egyforma, kivéve a galléron levő jelzéseket, melyek különbözőek. Egvenruha és felszerelés: nemezkalap, kaki színű mellény, nadrág és ing, tölténvöv, töltényátvető (bandoulière) és kaki színű hátbőrönd. A felsorolt adatokat összegezve, az egyesült államok hadserege tökéletes felfegyverzése és kimeríthetetlen erőforrásai folytán tekintélves haderőnek mondható.

*

A mexikói köztársaság területe kétféle négyzetkilométer, vagyis hatszor akkora, mint Magyarország. Lakossága 16 millió. Évi költségvetése 105 millió peso, a haderőre fordított költség 22 millió peso. (Egy peso 5 korona).

A mexicói hadsereg áll 17 hadosztályból, amelyek közül egy „las supremos poderes“ (az utolsó remény), mint gárda, Huerta védelmére szolgál. Minden hadosztály áll egy gyalog dandárból, egy lovas ezredből, egy hegyi tüzezezredből és egy vonatszázadból.

A hadsereg a fejlődés stádiumában van.

Az 1914 március 15-iki rendelet szerint a hadseregnek 250,000 emberből kellene állnia. Ezen rendelet határozmányai szerint a mexicói gyalogság 90 ezred, a 1800 gyalogos. A lovasság 45 ezred a 618 lovas. A tüzérség 5 tábori tüzer és 10 hegyi tüzezezred, vonatcsapat 17 század a 2 szakasz.

Eddig a katonák feleségei is követték férjeiket a háboruba és ők gondoskodtak a szükségletekről. Az aszonyok katonailag voltak szervezve, mint „las soldaderas“ (nő katonák).

A felsoroltakon kívül van még öt géppuskás század, a vasuti és egészségügyi csapat. A katonai aviatikának csak a terve kész.

A mexicói védelmi csapatok között meg kell még említeni a „guerrilleros“-kat és egyéb alkalmi összeverődéseket.

1914. május 10.

Lőoktatás

az orosz iskolákban.

Az orosz kormány ifjusági lőoktató tanfolyamok létesítésével kapcsolatban, a lövészetnek iskolai oktatását tervezi.

A hadseregben a lövészet iránti kedvet fokozandó új versenyeket, gyakorlatokat, nagyobb díjakat rendszeresítettek s az évi lövészletményt is felemelték.

Az orosz sajtó a közelgő háborura való hivatkozással örömmel üdvözli a haladást.

A májusi előléptetések a csapat-tiszteknél.

Lapunk második számában közöltük a cs. és kir. hadseregnél és a m. kir. honvédségnél május hó 1-ével elrendelt kinevezéseket.

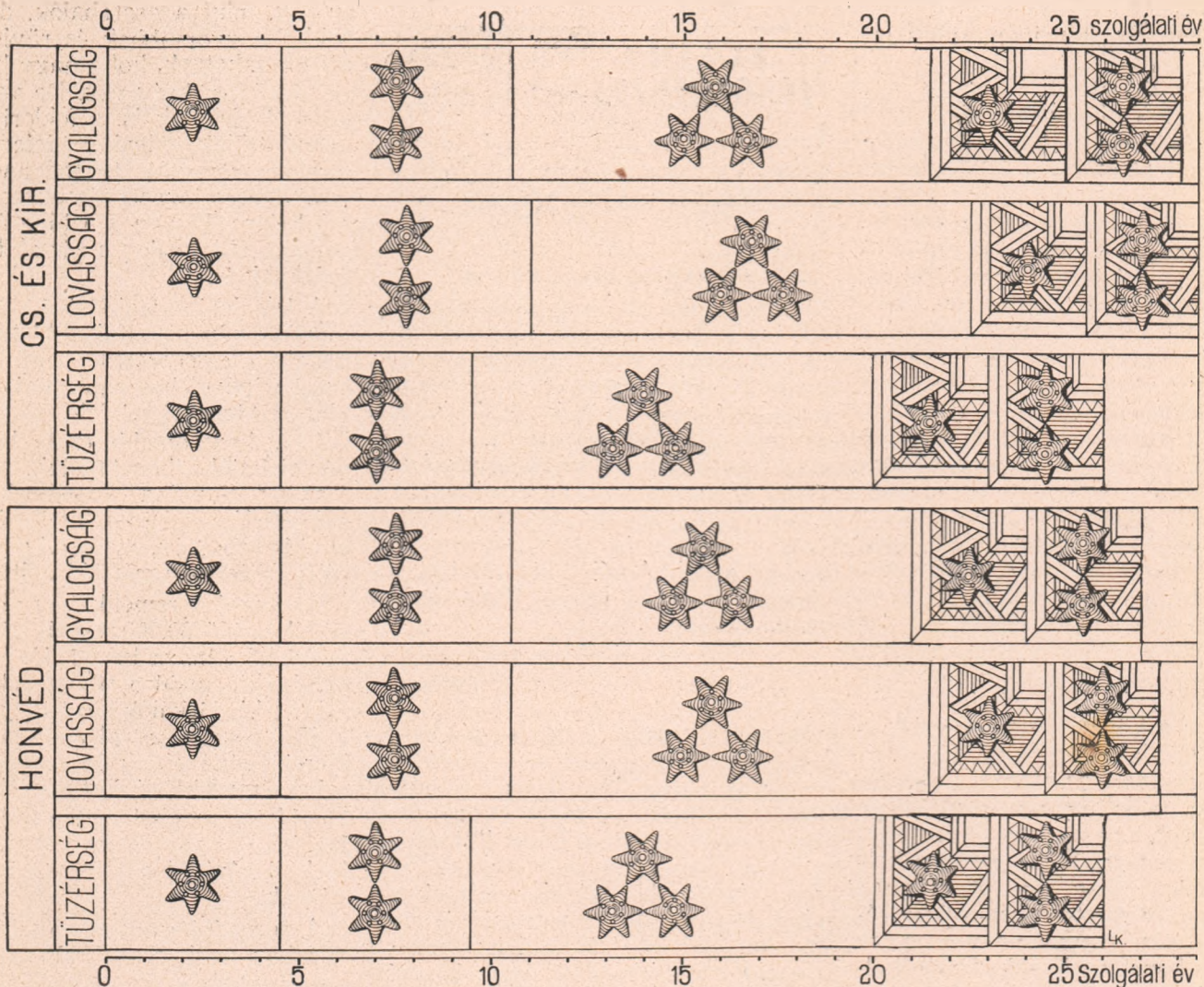
Az ábrából mindjárt szembeötlő, hogy jelenleg a tüzérségnél a legkedvezőbb és a cs. és kir. lovasságnál a legkedvezőtlenebb az előléptetés.

A hadnagyi rendfokozatban az összes fegyvernemek tisztjei 4½ évet töltenek; de a főhadnagyi csillagoknál már különbségeket látunk; a tüzérek 5 évig, a cs. és kir. gyalogság s a hon-

gyalogos 28 és a cs. és kir. lovas 28½ tiszti szolgálati év után lehetne ezredes, ha ez a mostani várakozási idő állandósulna.

Általában tehát az előléptetési viszonyok lényegesen javulnak.

Ha azonban az egyes rendfokozatokkal járó hihetetlenül csekély fizetésre gondolunk s a közel negyed század alatt

Fentiekben pedig szematikusan azt tüntetjük fel, hogy a csapat-tiszteknél az egyes fegyvernemekben belől, mely rendfokozatban hány szolgálati évet kell a jelenlegi viszonyok között eltölteniük, míg végre nagysokára az ezredesi méltósághoz juthatnak, honnan már együttes az előrehaladás.

véd gyalogság és lovasság tisztjei 6 évig viselik azokat.

A századosi szolgálat 9—11½ év közt variál, az őrnagyi és alezredesi rendfokozatokban pedig általában 3—3 év a szolgálati idő.

A tüzértiszt 26, a honvéd gyalogos 27, a honvéd lovas 27½, a cs. és kir.

elérhető évi 4400 koronás őrnagyi fizetést vesszük alapul, akkor lehetetlen rá nem mutatnunk, hogy itt még sok a tennivaló, s e téren a mi fáradhatatlan szorgalmu derék tisztikarunkkal szemben úgy a hadvezetőségnek, mint törvényhozásunknak alig hulasztható nagy kötelességei vannak.

A honvédelmi tárca képviselőházi tárgyalása.

A jövő évi állami költségvetés képviselőházi tárgyalásának keretében rövid vita után megszavazták a honvédelmi tárca budgetjét is. Münnich Kálmán előadó szakszerű beszédben ajánlotta elfogadásra a költségvetést, amely minden vonatkozásában azt mutatja, hogy Hazai Samu báró miniszter — mint ő maga is mondta — szívén hordja a honvédség ügyét. A költségvetés összeállításánál természetesen tekintetbe jött az új véderőtörvény, mert honvédségünk átszervezése teljesen e törvény értelmében történik. Az előadó beszédéből kiviláglik, hogy a honvédelmi tárca kiadása a jövő évben 102,844.000 ko-

rona lesz, vagyis 9,877.000 koronával nagyobb összeg, mint amennyi 1913-ra volt előirányozva; a rendes bevételek összege sokkal csekélyebb: 759.407 korona. Öröndetesen konstatalhatjuk, — mondta Münnich Kálmán előadó — hogy honvédségünk átszervezése a törvény értelmében az egész vonalon az új kor követelményeinek megfelelően megtörtént nyugodtan vehetjük tudomásul, hogy a nemzet által e célra nyújtott terhes és nagy kiadások tényleg célszerűen lehető takarékoság mellett, körültekintéssel fordítottak haderőnk fejlesztésére.

Hazai Samu báró honvédelmi miniszter felszólalása vezette be a tárca tárgyalásánál a vitát. Pontos adatokat tárt az ország elé, hű képet nyújtva a honvédség viszonyairól.

Érdekesen szölt a tüzérség fejlesztéséről, majd a honvédelmi miniszteriumnak arról a tevékenységéről, amelyet polgári irányokban követett. Egy fontos kijelentést is tett, azt tudniillik, hogy semmi akadály sincs annak, hogy a folyó évben a bünvádi perrendtartás életbe lépjen. A miniszternek e szavait élénk helvessés kísérte. Három szónoka volt ezután a vitának: ifjú Molnár Viktor, Vermes Zoltán és Simon Elemér. Mindhármójuk beszédéből kicsengett honvédségünk szeretete és az a komoly megbecsülés, mely ezt a nagy és oly szépen fejlődő nemzeti intézményünket méltán megilleti.

A szónokok hangoztatták a katonaság s a polgárság között való állandó jóviszony szükségét. Ez mindenesetre jó

iel és bizonyos, hogy a polgári társadalom e hajlandóságát az illetékes körök szíves-örömmel fogadják. Molnár Viktor visszapillantott Európa fegyverkezésének indokaira, majd azt a következtetést vonta le, hogy el kellett menni hadseregfejlesztési politikánkban addig a határig, ameddig azt a nemzet jövője és hazánk és állampolgáraink biztonsága megkívánja. A katonaság a fegyverben élő polgárság, a nemzeti társadalomnak egy része!

Ezután az altiszteknek a polgári foglalkozásokban való elhelyezéséről szólott és e kérdésnek teljes jóindulattal való kezelését ajánlotta a miniszter figyelmébe.

Utánna Simon Elemér szólott: „Alaposan beletekintve a katonai nevelőintézetekről szóló miniszteri jelentésekbe, ugymond, azt látjuk, hogy ifjúságunk nem keresi fel azzal az előszeretettel a katonatiszti pályát, amint ez kívánatos lenne. Pedig az állam mindent megtesz az ifjak érdekében. Szerinte a honvéde és a közös reáliskolákat fejleszteni kell a hadapródiskolák rovására. Igen helyesen mutatott rá a szónok arra, hogy a német nyelv nemtudása nehézségeket okoz a katonai nevelőintézetekbe jutó ifjúságnak. Tartsuk kötelességünknek tehát a német nyelvet elsajátítani, mert e nélkül ugyszólván egy lépést sem tehetünk az életben. A közönség érdekében főleg a mozgósítás megkönnyítése szempontjából külön adminisztratív szervet akar a közigazgatásba beállítani s nézete szerint egy-egy altiszt alkalmazást nyerhetne e feladatokra minden főszolgabíró mellett.

Vermes Zoltán helyesli ezt az eszmét, de kifogásolja, hogy az igazolmányos altisztek az állami és közigazgatási hivatalokban aránytalan előnyben részesülnek a többi pályázó mellett. Az új védtörvény humánus intézkedéseiről elismeréssel szól s örömmel látja, hogy a kormány szem előtt tartja azt a régi nemzeti óhajt, hogy honvédségünk kiépíttessék. Végezetül katonaságot kért Nagyszombatnak. A költségvetést, mint az előtte szóló is, elfogadta.

Simon Elemér elegáns és nagy szakértelemről tanuskodó fölszólalása zárta be a vitát. Ismertette a legutóbbi időkövetelményeihez idomuló katonai szakirodalom előnyeit és annak támogatását melegen ajánlotta a miniszter figyelmébe. Beszéde végén egy igen érdekes és életrevaló gondolatot pendített meg, mikor arról szólott, hogy a katonaság és a polgári társadalom között anyyira szükséges harmónia megszilárdítása érdekében egy országos katonai közművelődési egyesületet kell alakítani a magyar társadalomnak. A Ház élérken helyeselte ezt a tervet, amelyet rokonszenvenessé tesz nemes önzetlensége és hasznos gyakorlati programja.

Az országos katonai közművelődési egyesület most van alakulóban. Simon Elemér rendkívül becses szolgálattal tett az ügynek, amikor ezt a parlamentben szóváltette s rámutatott arra, hogy egy ilyen egyesülés jelentékenyen hoz-

zájárulna ahhoz, hogy mind szélesebb körben kedveltessék meg a katonai pálya.

Karátson Lajos államtitkár szólott még röviden az altiszti kérdéstről s ezután a honvédelmi tárca költségvetését részleteiben is megszavazták.

—————

Tegetthof harcielentése.

Május 9-én volt ötven esztendeje annak, hogy Tegetthoff kicsiny hajóhadával a tulerőben levő dán hajóhad felett fényes győzelmet aratott. Az évforduló alkalmából lapunk egyik bécsi olvasója beküldte Tegetthoff eredeti harcielentésének szövegét, melyet magyar fordításban az alábbiakban közreadunk.

„Nemzetközi távirat, feladatott Helgolandban, 1864 május 9-én este 8 óra 48 perckor a helgoland csata estéjén, beérkezett Brestben, május 10-én déli 12 óra 48 perckor“.

„Wüllerstorff ellentengernagy
Brest.

Ma délelőtt utban voltam Cuhaifen felé, mikor az Elbén elért a hír, hogy Helgolandnál három dán fregattot láttak, felfedeztem a három hajót Helgolandtól délre s megtámadtam őket. Két és fél óras harc után a „Schwarzenberg“ előárboca égett s mi szél ellen voltunk fordulva. Hogy a tűz továbbterjedését megakadályoztam, oldalvást ki kellett térnem s ieleztem a többi hajókat, hogy hasonlóképpen cselekedjenek. Félbeszakítottuk a harcot s Helgoland alatt horgonyt vetettünk. A „Schwarzenberg“-en elesett Kleinert hadbíró és 32 ember, súlyosan megsebesült 50 ember, utóbbiak között Turkovich tengerész hadapród. A „Radetzky“-n elesett Bielski hadapród és két ember, megsebesült 22 ember. Még dolgozunk a tűz elfojtásán, az előárbot le kell döntenünk. A három hajó Helgoland és az Elbe torkolata között cirkál. Valószínűleg szintén nagy veszteségeket szenvedtek, mert nem üldöztek minket.

Tegetthoffi sorhajókapitány“.

A hadihajók sebességéről.

A modern technika, mely a hajóépítés minden ágában bámulatra méltó eredményeket ért el, az egyes hajótypusok sebességét is oly mértékben fokozta, amilyenről néhány év előtt még álmodni sem mertek. Tengeri agarakról hallunk beszélni s az elnevezés nagyon is találó, mert a nagy sebességű hajók hosszú karcsu teste és a bennük zakkoló hatalmas gépezet, valóban az agár testéhez, tüdejéhez hasonlít. Mindinkább fokozzák az erősen vértezett s a döntő

ágyuharc vívására szánt csatahajók sebességét is, hogy ezek a nagyobb mozgékonyok révén helyüknek a gyors változtatásával az ellenfélle szemben harcászati előnyöket érthessenek el.

Minden modern hajóhadban a hatalmas fegyverzetű vértezett csatahajók mellett a csatacirkálók is vannak, melyek fegyverzet tekintetében majd oly erősek, mint a csatahajók, de náluknál sokkalta gyorsabbak és rövid idő alatt ott teremhetnek, hol a nagy harcerejükre sürgős szükség van. De vannak u. n. könnyű cirkálók is, a felderítés és torpedoflottillák elleni védelem céljaira, torpedoiárművek, torpedonaszádok üldözésére és torpedótámadások keresztvitelére. Ugyanez a hivatásuk a torpedonaszádoknak s a víz alatt a buvárhajóknak is.

A jelenlegi csatahajók közül a 24,500 tonnás német „Kaiser“ hyperdreadnought a leggyorsabb jármű; 55,000 lóerejű gépével hosszabb utakon is óránként 23.3 tengeri mérföld sebességgel halad. A leggyorsabb csatacirkálót is a német hajóhadban találjuk. Ez a 25,000 tonnás „Sevditz“, melynek gépezete 100,000 lóerőt képes kifejteni. A legnagyobb sebesség, melyet hosszabb uton elért, 30 tengeri mérföld volt.

Az angolok remélik, hogy a nemsokára elkészülő 30,000 tonnás „Tiger“ csatacirkáló a maga 100,000 lóerejű gépével megjavítja majd a német rekordot.

De a kis cirkálók között is német hajó, a 4500 tonnás „Stralsund“ vezet 35,000 lóerejű gépével, ez 28 tengeri mérföld-sebességgel halad. Ezt a rekordot azonban bizton meghaladják a most éniülfélben lévő „a torpedóüzök rombolói“, melyektől óránként 32 tengeri mérföldet várnak.

A torpedoiárművek között a német gyárban éniült orosz hajó, a „Novik“ a leggyorsabb s ez együttal a világ leggyorsabb hajója is. Csak 1260 tonna vízet szorít ki helyéből, de óriási, 40,000 lóerejű gépével hat órás uton óránként 37 tengeri mérföld-sebességet mutatott fel. Legközelebb áll hozzá a német hadtengerészet „S-18“ jelzésű, 560 tonnás torpedonaszáda, mely egy óra alatt 36 tengeri mérföldet fut be.

Ilyen sebességgel persze a buvárhajók nem versenyezhetnek. A legnagyobb sebességét eddig az új angol „E“ osztály buvárhajói érték el, melyek a víz színén 18, a víz alatt 12 tengeri mérföld gyorsasággal haladnak. Ez az aránylag csekély sebesség az oka, hogy a buvárhajók a többi elsőrendű tengeri harceszközökkel egvelőre a versenyt nem vehetik fel. —

Adriátikus.

A görög dreadnoughtok átvétele.

az amerika—mexikói zavarok folytán nehézségekbe ütközik. A görög kormány három amerikai páncélosért 36 millió drachmában egyezett meg, amelveket azonban a jelenlegi válságos helyzetben az Unió hadvezetősége egyelőre nem adhat át.

Nagy lovassági gyakorlatok Galiciában.

Hir szerint az idén Galiciában nagy lovasgyakorlatok lesznek, melyen a przemysli és lembergi s még néhány más hadtest lovas csapatából kb. négy lovashadosztály vesz részt a megfelelő lovagló tüzérsséggel, lovas géppuskás-osztagokkal és kerékpáros századokkal.

Változások a vadász csapatoknál.

Folyó év kezdetén a vadász csapatok állománya 1099 havidíjas, 84 tisztjelölt, 17,760 főnyi legénység, 459 mállás állat és 940 lóból állott. Ez az állomány most újra rendeződik olyanformán, hogy 1062 havidíjas, 88 tisztjelölt, 18,390 főnyi legénység, 462 mállásállat és 995 ló lesz az előirt állomány.

A hegyi tüzérsség lövőiskolája.

A hegyi tüzérsség lövőiskolája, mely a telen át Wienben működik, május hó 8-va Kalinovikba költözik ki.

Önkéntes betegápolás.

A háboruban megsebesült és megbetegedett katonák ápolására az egész országban megindult mozgalom eredményeként mindenütt, hol polgári kórházak vannak, önkéntes betegápolónői tanfolyamok szerveztettek.

Minthogy ily tanfolyamoknál elkerülhetetlenül szükséges, hogy az oktatásnál katonai ismeretekben szakavatott egyének is részt vegyenek, a hadvezetőség megengedte, miszerint ezen tanfolyamokon önként jelentkező katonai vagy honvéd-orvosok is működhetnek és a vörös kereszt egyesület ily irányu megkeresésének készséggel tegyenek eleget.

A monarchia és Bulgária között

az új postaegyezmény szerint a Dunán át kábelt fektetnek s így Sofiával közvetlen távirati összeköttetésünk lesz.

Automobil-verseny.

A királyi magyar automobil klub a jövő évben május hó 24-től 31-ig kárpáti turaut versenyt rendez.

A hadvezetőség megengedte, hogy a versenyen a tisztek részt vehessenek s mint sportbiztosok működhetnek. Az igénybe vett szabadság nem lesz az illetékes szabadság kiméretébe beleszámítva.

Az orosz határ átlépése idegen tisztek által.

Az orosz határokat más államok katonatisztjei csak az alábbi korlátozás mellett léphetik át:

A határt átlépni, csakis a meghatározott vámpontokon és csakis a hivatalos órában szabad.

Utlevél, vagy határátlépési engedély, mely az illető nevét, rangját, csapattestét, és álmóshelyét tartalmazza, feltétlenül szükséges. Az okmányok a határ-vám-hatóságnak adandók át, mely az átlépés helyét, idejét s az utazás célját és irányát az okmányokra rávezeti.

A nyugati orosz tartományokban minden idegen tiszt köteles minden hivatalos személy kívánságára okmányilag igazolni magát. Éjjeljezési állomásán a helyorség parancsnokánál, ennek hiányában a rendőrségnél szóban vagy írásban jelentkezni, a megérkezés és továbbindulás idejét is tudni adni tartozik.

Katonai attachék és külügyi megbizottakra ezen szabályok nem kötelezők, valamint azokra sem, a kik meghívásra, vagy a hatóságok tudtával lépnek orosz földre.

Kémszolgálatban gyanús tisztek azonnal letartóztatnak. Azok, akik hiányos okmányokkal lépik át a határt, rendőri uton kitoloncoltatnak, avagy okmányaik kiegészítéséig rendőri felügyelet alá helyeztetnek.

A monarchia katonai, vasuti igazolványai a határátlépésnél igazolvány gyanánt nem fogadtatnak el.

Egyenruha s oldalfegyver viselése csak a meghívás, vagy bejelentés folytán érkező katonai személyeknél jogosult. Egyébként csak a legszükségesebb mértékben engedik meg az egyenruha viselést, az oldalfegyver viselését pedig csakis a tiszteknek engedik meg. Minden egyenruhában megjelenő idegen katonai egyén kötelezve van a katonai tiszteltetés teljesítésére.

A szerb hadi kiadás,

a hadbiztosság összeállított mérlege szerint a két balkán háboru alatt 303 millió frankot tett ki, ami tekintettel a 12 hónapos hadjáratra, — csekélynek mondható.

Korteskedő francia tisztek.

A nem régiben lezajlott francia választásoknál Vienne és Bion huszárhadnagyok a nacionalista programmal fellepett Maitrod tábornok érdekében oly röpiratokat terjesztettek, melyek a köztársasági rezsimet a leghevesebben támadták. E miatt a köztársaság elnöke, a hadügyminiszter javaslatára mindkét tisztet áthelyezte a nem tényleges állományba.

A hollandi hadseregről.

A Militärische Rundschau írja: Mikor az elmúlt évi általános választásokon a liberálisok pártja győzelmet aratott s a régi kormány megbukott, a hadikiadások csökkentése érdekében egy külön parlamenti bizottságot alakítottak és a meglévő állandó hadsereg helyett a milic rendszer behozatalát tervezték. Mikor azonban az új miniszter hivatalát elfoglalta, kénytelen volt maga is belátni, hogy a hadsereg erejének csökkentéséről a jelenlegi viszonyok között szó sem lehet és így változatlanul megmaradt a 23.000 főnyi ujonc kontingens is, csak a hadsereg kapta régi neve helyett a Milic nevet. Szigoruan keresztül vitték azonban a területi kiegészítés elvét; most minden századnak a legénysége ugyanabból a városból vagy egymással szomszédos községekből való és szolgáltatának egész ideje alatt is együtt marad. A

hadügyi költségvetés az 1914. évre 400.000 forinttal emeltetett, ebből 250.000 forint légi járművek céljaira, 90.000 forint géppuskákra, 14.400 forint mozgó konyhákra fordítatik; terveznek egy önkéntes automobiltestület felállítását is. Tengerparti erődítésekre ezenkívül 4,760.000 forintot fordítanak.

A Zeppelin léghajók dicsérete.

A német birodalmi gyűlés hadügyi bizottságában a hadügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy a német merev léghajók a legjobbak a világon. Örvendünk szövetségesünk önértetének, de nem tudunk azzal egyvetérteni. Semmilyen léghajótpust nem ért még aránylag annyi katasztrófa, mint éppen a merev rendszert. A német hadseregen kívül nem is igen terjedt el. Szerintünk a jövő különben is a repülőgépeké.

Szerb álmok.

A Belgrádban megjelenő Stampa című lapjában olvassuk a következő érdekes hírt: „Prilepből jelentik: Kossits Dragutin alezredes, a valjevei gyalogezred és Prilep város egybegyűlt lakossága előtt a következő beszédet intézte a most bevonult ujoncokhoz: Ti most mint katonák a királyért és hazáért vagytok hivatva szolgálni, mint hősöknek kell harcolnotok, ha Péter király titeket Bosnyákország és Hercegovina elfoglalására felhív! Éljen Péter király!”

Az új orosz kémkedési törvény.

A kémkedés ellen hozott új orosz törvény jóval szigorubb az eddiginél. A kém fogalmának megjelölése sokkal általánosabb s hasonlít az angol hasonló törvényekhez.

A légi kémek ellen való magatartás is szabályoztatik. Minden légi járműnek, a szabad léggömbnek is, erődök és megerősített helyek felett legalább 25 Werst-el kell elszállnia. (1 Werst = 1.07 kilométer.) Az új 111. §. szerint már az orosz birodalom védelméhez tartozó hírek megszerzésének elősegítése is büntetés alá esik. E szerint bárki, aki a határt átlépi, a kémkedésben akaratlanul is bűnrészes lehet, még ha véletlenül is jut tudomására valami védelmi, vagy katonai intézkedés s azt feljegyzi vagy továbbítja.

A hadi titok elárulása s katonai híreknek idegen államokba való továbbítása az eddigi 8 év helyett, 15 évi kényszermunkával büntetetik.

A főkülönbség a régi és az új törvényben az, hogy míg a régi törvény a „szándékos” kémkedést büntette, addig az új törvény ebben nem tesz különbséget s a véletlen s nem is tudott, tehát nem szándékos hír szerzést és továbbítást is kémkedésnek minősíti.

Még az idegen állammal való összeköttetés megállapítása sem szükséges, elégséges a hadi s katonai titkok magán megszerzése is.

A belügyminiszter bizonyos ideig bármikor megtilthatja a sajtónak bármily katonai vonatkozású cikkek közlését.

Hasonlóan szigoruan büntetetik, minden segítség, lakásadás, levelezés, hír s levéltoábbítás stb., amelyek a kémkedést elősegítik.

Rendőri engedély nélkül határállomásokon postagalambok nem tarthatók. Hasonlóan tilos olyan dróttalan táviróállomások

berendezése, amelyek áram-erősségük folytán külfölddel összeköttetést létesíthetnek.

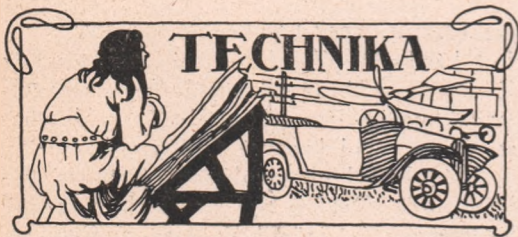
Ha ilyen szervezetek s berendezések már eleve kémkedési célokra létesítettek, úgy a büntetés nagysága megkétszereződik. A hadi állapot beköszöntével szigorubb rendszabályok lépnek életbe és a büntetések is nagyobbodnak.

Laktanyaépítkezések az új Dobrudschában.

A román hadügyminisztérium elhatározta, hogy az új Dobrudschában több laktanyát épít, mely célra két és fél millió Lei-t fordítanak (1 Lei = 95 fillér). Épülni fog Dobrici-ben egy tüzérlaktanya 380,000 Lei, egy lovassági laktanya 350,000 Lei és egy gyalogsági laktanya 200,000 Lei költséggel. Turtucaia-ban egy gyalogsági és egy tüzérségi laktanya 800,000 Lei költséggel. Silistria-ban egy gyalogsági laktanya 220 ezer Lei költséggel, Cavarna-ban egy gyalogsági laktanya 200,000 Lei és Baltschikban egy gyalogsági laktanya 820,000 Lei előirányzott összeg mellett. Az építkezéseket rögtön megkezdik és két év alatt be is fejezik.

Szerb határvédő őrházak.

A hadügyminiszter, a szerb-bolgár és a szerb-albán határ mentén felállítandó katonai védő-őrházak céljaira 200.000 dinárt (1 dinár = 95 fillér) utalványozott ki

Pasquiér báró repülése.

E hó 3-án mutatta be a budapesti közönségnek Pasquiér báró bámulatos légi evolúcióit.

A nézők nem tudták, hogy a vezető feltétlen biztonságát csodálják-e, melyvel bravuros mozdulatait véghez vitte, vagy pedig a zseniális szerkezetű gépet, mely azt a benyomást keltette, hogy bármely helyzetből egyensúlyba hozható.

Pasquiér báró magába és gépébe vetett bizalma határtalan, mert a legélesebb kanyarodásokat is gyakran alig száz méter magasságban végezte, mikor a motordefektus vagy hibás fogás folytán egyensúlyát veszített gépet a földreérés pillanatáig már lehetetlenség volna ismét egyensúlyba hozni.

Pasquiér gépe könnyű (utassal 300 kilogramm súlyú) Bleriot normal típus, 50 lóerős Gnome-forgó motorral, körülbelül 8 méter fesztávolsággal.

A rendes francia hadi típustól csak méreteiben s hatásfokában nagyobb magassági kormányva és benzintartálva különbözteti meg, mely utóbbi a motort a gép hármely helyzetében képes benzinnel ellátni, míg tura (hadi) gépeknél sokszor egy túl meredek siklás is elég-

séges ahhoz, hogy a benzinszolgáltatás megszűnjön.

Guruló szerkezete szintén érdekes, kirugózáson kívül a szerkezet csövei egymásba tolódnak, s a vékonyabb cső végén levő dugattyú a vastagabb csövet kitöltő glicerinen mozog s csökkenti a rázkódást.

A szárnyak teljesen merevek, nem hajlíthatók mint az Etrich-féle hadi monoplánunknál, csuklón forgó külön hajlító felületek sincsenek rajtuk, mint a Lohner-Daimler hadi biplániainknál, a kormányzás így csak a magassági és az oldalkormányval történik.

A Schicht-verseny.

A Schicht-verseny sportbizottsága múlt vasárnap tette közzé az eredményt, mely szerint az első díjat 30.000 koronát Wittmann Viktor a Budapest-Ujpesti magyar repülőgépgyár mérnöke, a második díjat 20.000 koronát Barreth (psendonym) nyerte.

Az április 26-án Budapest-Aspern (Bécs mellett) között (216 kilométer) megtartott gyorsasági verseny első díját Barreth, második díját Mumb (psendonym) nyerte. Előbbi ellenszéllel 2 óra 14 perc alatt tette meg az utat.

Az előző napon szél irányában ugyanazt a távolságot Mumb Aspernből Budapestre 1 óra 40 perc alatt repülte be.

Kilométer és verseny díjakkal együtt összesen 90.000 korona került kiosztásra.

A Schicht-díj három legjobban elért versenyzőre, Wittmann, Barreth és Mumb valamennyien Lohner-Daimler hadseregi típusú kétfedelű gépet használtak 90—140 lóerős Daimler, illetve Hvro motorral, így a verseny katonai szempontból itélve a hadseregi típus főlényes győzelmével végződött.

A budapesti repülőtér.

A Magyar Aero Szövetség már másfél év óta írádozik azon, hogy Budapest közelében repülőteret szerezzen. Sajnos, az ehhez szükséges jelentékeny összeget a közönség megfoghatlan részvétlensége folytán nem tudja előteremteni.

Nálunk nincs meg az érzék a géprepülés jelentősége és jövője iránt s igazán csak néhány lelkes s a sanvaru viszonyok dacára nem csüggedő embernek köszönhető, hogy az aviatika terén valami egyáltalában történik.

A napokban a szövetség vezetősége a miniszterelnöknél járt s kérte az ügy felkérését. A miniszterelnök ígéretet tett, hogy a delegációk alkalmával szóvá teszi az ügyet.

Régóta függőben lévő katonai kívánság elégítették ki, ha a budapesti repülőtér végre megszerezhetnék, mert, hogy a léghajóosztály legutóbbi átszervezésénél Budapest nem kapott repülő századot, több mint valószínű, hogy a repülőtér hiányára vezethető vissza.

A repülőtér megszervezésével előreláthatólag nem csak repülőszázadhoz jutnánk, de Budapest idővel valószínűleg

az ország katonai aviatikai központjává fejlődnek, s ezzel kapcsolatban általában a magyar aviatika is fellendülne.

T.

Szabadalmak.

Az elmúlt héten a Budapesti Közlönyben a következő katonai érdekű szabadalmakat olvastuk:

63266. lajstromszám. Hense Albert kereskedő Thalkirchdorfbán. Zsebóraalakú ütemmérő. IX/d. oszt. 1913 jan. 16. (Képv.: dr. Halász.)

63278. lajstromszám. Gebrüder Siemens & Co. cég Berlin/m. Lichtenbergben. — Elektroda elrendezés fényszórókhoz. VII/h. oszt. 1913 jan. 8. Elsősége 1912 december 7-ike. (Képv.: Kalmár.)

63281. lajstromszám. Magyar Siemens-Schuckert-Művek villamossági részvénytársaság cég Budapesten. — Eljárás és berendezés egyidejűleg a közelbe és a távolba való világitásra. VII/h. oszt. 1913 május 24-én. (Képv.: Edvi Illés.)

A HELYÖRSÉGEKBŐL

Katonák mint tüzoltók.

Eperjes melletti Sósalu községben folyó hó 5-én keletkezett óriási tüzvész alkalmával a közelben gyakorlatozó cs. és kir. 5. gyalogezred 1. és 69. gyalogezred 4. zászlóaljából Földényi Mihály és Martényi Ferenc századosok századaikkal a tűz színhelyére siettek és a tűz eloltása körül elismerésre méltó tevékenységet fejtettek ki.

Harcászati lovaglás.

A m. kir. IV. honvéd kerületben a törzstiszti harcászati lovaglás a folyó hóban Köszeg vidékén lesz megtartva. Vezető: Weber Adorján cs. és kir. altábornagy, kerületi parancsnok.

Jótekonyság.

Lovász Dezső m. kir. honvédhuszár főhadnagy néhai felesége, született László Gabriella végrendeletében: a Magyar Gazdasszonyok Árvaházának 2000, a Józsefvárosi általános jótekonyságot 500, a Gyermekbarát Egyesületnek 1000, a Gyermekszanatóriumnak 1000, a Hajléktalanok menhelyének 500, a Heves községi szegény elhagyottak és árva gyermekek évi segélyezésére szolgáló alapra 3000 és a hevesmegyei közkórháznak 2000 koronát hagyományozott.

Térzene a korzón.

Kedvező időjárás esetén a m. kir. budapesti honvéd zenekar a budai bástyasétány zenepavillonjában folyó évi május hó 31-én (vasárnap) délelőtt 11 órától 12 óráig hangversenyt; a Hangl-féle kioszk melletti téren folyó évi május hó 8-ától szeptember hóig, minden pénteken délután fél 6 órától fél 7 óráig — térzenét rendez.

Esküvő.

Vettük a következő esküvői értesítést: Dr. Berényi Ármin és neje bánréti Fuchs Jenny örömmel tudatják, hogy leányuk Mariska, 1914 május hó 9-én délután 1/26 órakor tartja esküvőjét Hadházy András honvéd főhadnaggyal a gyulai református templomban. Gyula, 1914 május hó.

Hadházy Kálmán és neje szentgyörgyi és gyalóközi Gyalóczy Izabella örömmel tudatják, hogy fiuk András, 1914 május hó 9-én délután 1/26 órakor tartja esküvőjét Berényi Mariskával a gyulai református templomban. Nagyszalonta, 1914 május hó.

Laktanyaépítés.

A honvéd tüzérség fokozatos fejlesztése következtében sok helyen új laktanyák építése válik szükségessé. Ez okból Arad városa is elhatározta, hogy a pécskai uton a honvéd tüzérség részére egy modern laktanyát épít.

Az építkezés, melyet a közeljövőben fognak megkezdeni, közel 2.000.000 koronába fog kerülni.

Halálozás.

Schwank Ernő m. kir. honvéd hadapród Nyitrán tizenkilenc éves korában meghalt.

A honvéd zenekar

a jövő héten a következő helyeken játszik: hétfő d. u. 5—10-ig Fővárosi pavillon és Lukács-fürdő; kedd d. u. 5—7-ig Erzsébet-téri kioszk, 5—10-ig Lukács-fürdő, este 8—1-ig Angol-park; szerda d. u. 5—10-ig Stefánia-kioszk és 5—7-ig Párisi nagyáruház; csütörtök d. u. 5—7-ig Stefánia korzó kávéház, este 1/28—11-ig Mücsarnok; péntek d. u. 5—10-ig Fővárosi pavillon; szombat d. u. 5—7-ig Erzsébet-téri kioszk, 5—10-ig Lukács-fürdő és 8—1-ig Angol-park; vasárnap d. u. 5—7-ig Stefánia korzó kávéház, 4—7-ig és este 8—1-ig Angol-park.

Pályázat.

A cs. és kir. haditengerészetbe az 1914. évben körülbelül 70 tengerészjelölt kerül felvételre. A tengerészjelöltek, tengerészhadapródok és a tiszti vizsga letétele után a tisztikarban beállott megüresedések mérve szerint tengerésztisztekké válnak.

A saját kézzel írott, egykoronás bélyeggel ellátott kérvények legkésőbb augusztus 1-ig a hadügyminiszterium „tengerészeti osztály”-hoz (a katonai képzőintézetek növendékei részéről hivatalos uton) nyújtandók be. Utólag beérkező folyamodványok semmi esetre sem részesülnek figyelemben.

A felvételi kérvényhez csatolandó:

a) keresztlevel vagy születési bizonyítvány (maximális kor a szeptember 15-én túl nem haladott 20-ik életkor),

b) illetőségi (honossági) bizonyítvány,

c) tényleges szolgálatban álló haditengerészeti, hadseregbeli vagy mindkét honvédség valamelyikéhez tartozó orvos által kiállított bizonyítvány,

d) himlőoltási bizonyítvány, ha a beoltás a katonarvosi bizonyítványban igazolva nem volna,

e) állami vagy nyilvánossági joggal felruházott más főreáliskolán vagy főgimnáziumban (érettségi bizonyítvány) vagy hajózási akadémián, illetőleg iskolán sikerrel elvégzett tanulmányok kimutatása,

f) a politikai vagy rendőri hatóság részéről kiállított erkölcsi (nőtleneséget is igazoló) bizonyítvány,

g) a folyamodó atyjának vagy gyámjának hitelesített beleegyezése.

h) az illetékes politikai járási hatóság által kiállított belépési bizonyítvány,

i) az atya vagy gyám és a folyamodó által közösen aláírt és hitelesített kötelezvény, mellyel az alulírottak kötelezik magukat arra, hogy a felvett ruházati járulékot és a belépéstől kezdve élvezett fizetést időelőtti kilépés esetén, visszafizetik,

k) idegen nyelvek esetleges ismeretének igazolása.

A vizsgálatra behívottak katonai díjszabás szerint utaznak.

A felvételi vizsgálatról szóló tervezet német nyelven Wienben a cs. kir. udvari és államnyomdában és Seidl L. W. és fia könyvkereskedésében, magyar nyelven pedig Grill könyvkereskedésében Budapesten kapható. A vizsgálat tárgyai: német nyelv, más nyelvek, természet- és vegytan, menyiségstan, ábrázoló mértan.

A felvételi vizsgálat szeptember 1-én Polóban kezdődik.

Azok, akik a felvételi vizsgálatot jó eredménnyel tették le, a vizsgálat eredménye és egyéb képességeik szerint a meghatározott számban tengerészjelöltté neveztetnek ki, a még be nem sorozottak előbb sorozás alá kerülnek.

Kérdés: Kérem tudatni, hogy mint besorozott orvostanhallgató mennyi időt, hol, mikor és mily körülmények között kell szolgálni?

Válasz: A véderőről szóló 1912. évi XXX. törvénycikk 23. §-a tárgyalja ezen kérdéseket. És pedig: „Azok az egyévi önkéntesek, akik orvosi tanulmányokat folytatnak, abban a kedvezményben részesítetnek, hogy tényleges szolgálatuk első három hónapját mint egyévi önkéntes orvosnövendékek a gyalogságnál vagy a vadász-csapatoknál az arcvonalban, avagy a szükséghez képest a haditengerészetnél szolgálják le, — és ha

az orvosi tudományok doktorává avattattak (illetve az ehhez szükséges szigorlatokat letették) a még hátralevő kilenc hónapi szolgálatot — ebből hat hónapot katonai egészségügyi intézetben — mint egyévi önkéntes orvosok teljesítik.”

„Az arcvonalban teljesítendő szolgálatot a gyalogságnál és vadász-csapatoknál június hó 16-án, a tengerészetnél július 1-én kell megkezdeni és rendszerint az orvosi tanulmányok első évében, legkésőbb azonban abban az évben kell teljesíteni, amelyben az illető 24. évét betölti.”

Az arcvonalbeli 3 havi szolgálat után az egyévi orvosnövendékek szabadságot kapnak.

Az egyévi önkéntes orvosi szolgálatot április 1-én vagy október 1-én kell megkezdeni, és pedig legkésőbb amaz év október 1-én, amelyben az illető életének 28. évét betölti. Amennyiben az egyetemi orvosi tudományi szabályzatnak megváltoztatása következtében az orvos-doktori fok elérésére ez idő szerint megállapított időtartam meghosszabbíthatnák, a meghatározott végső határidő (28. év) is megfelelően kitolódik.

Azon egyévi önkéntes orvos, ki tényleges szolgálatának ideje alatt a tartalékos katonarvosi rendfokozat elnyerésére képesnek bizonyult és megfelelően van minősítve, az egyévi önkéntes orvosi tényleges szolgálat alatt segédorvos-helyettesé lép elő, — míg a tényleges szolgálat lerovása után — tartalékos segédorvossá neveztetik ki.

A csapattest, melynél szolgálni óhajt, szabadon választható.

Szolgálhat saját, — vagy államköltségen. Utóbbi célszerűbb.

A hadsereg csoportlövő versenyéről.

A királyhidai cs. és kir. hadsereg lövőiskola által rendezett csoportlövőversenyéről kedvező hírek érkeznek.

A versenyre eddig 200-nál több nevezést küldtek be, úgy hogy nemcsak az erkölcsi, de az anyagi siker is biztosítva van.

Az erkölcsi siker a résztvevők nagy számában és abban a trainingben rejlik, mellyel a versenyzők a küzdelemre előkészülnek. Az anyagi siker pedig értékes tiszteletdíjak kitűzését tette lehetővé.

A versenyfeltételek lapunk szerkesztőségében is megtekinthetők.

Egyévi önkéntes tanítók összpontosítása.

Hogy az e. é. önkéntes tanítók az ifjuság testi nevelésére kiképeztessenek. — honvédkerületenként — az aratási szabadság alatti időben a folyó évben is összpontosíthatnak.

A budapesti cencours-hét programja.

A „Budapesti lovas-sport egyesület“ rendező-bizottsága legutóbbi ülésén a május 20—25 közötti időben lebonyolítandó lovasünnepének munkarendjét állította össze.

A bizottság célul tűzte ki, hogy minden versenynapjára olyan számokat osszon be, melyek nemcsak a szakértőt, hanem a nagyközönséget is érdeklik. Másfelől pedig figyelemmel volt arra, hogy a lovasoknak lehetővé tegye esetleg ugyanazon lóval több versenyben is indulhatni.

Az egyes versengések rendezésének terhes munkáját más és más tisztek vállalták el, kiknek neve az illető verseny-szám mellett lesz feltüntetve. A rendezők azonkívül ugyanolyan színű karszalagot viselnek, mint az illető verseny nevezési lapjai.

A beosztás a következő:

20-ikán d. e. 10 órakor: Előzetes megbeszélés a Ferenc József lovasági laktanyában.

21. és 22-én d. e. 6—12 óráig: Idomító versenybeliek előzetes bemutatkozása a Ferenc József laktanyában. Rendező: Burián M. szds.

23-án reggel 6 órától: Military idomítottági próbája a Ferenc József laktanyában. Rendező: Hertelendy M. szds.

23-án d. e. 10 órakor a Tattersallban: Idomító versenybeliek első fele. Rendező: Burián M. 10. h. e. belí szds.

d. e. 11 ó. 30 p. Belföldiek ugrató versenye (I-ső fele). Rendező: Antal M. százados.

12 óra 30—1 óra 30 p.-ig szünet.

1 óra 30 p.-kor Belföldiek ugrató versenye. (2-ik fele). Rendező: Antal M. szds.

3 órakor: Urak lovagló versenye. Rendező: Thomka L. szds.

4 óra 30 p. Hölgyek lovagló versenye. Rendező: Thomka Z. szds.

24-ikén reg. 6 órakor: Military 40 kilométeres tereplovaglásához indulás a lovasági nagy gyakorló terről. Alkalmatlan nézőhely a káposztásmegyeri tribün. Rendező: Prónay S. szds.

10 órakor: Idomító versenybeliek. 2-ik fele a Tattersallban. Rendező: Burián M. szds.

11 ó. 30 p. Belföldiek ugrató versenye. 2-ik fele. Tattersall. Rendező: Antal M. szds.

12 ó. 30—1 óra p.-ig szünet.

1 óra p.-kor: Belföldiek ugrató versenye (befejezés) Tattersall.

2 ó. 30 p.-kor Je u-u-d e b a r r e. Tattersall. Rendező: Petrini G. tüzér szds.

3 ó. 30 p. Nemzetközi ugrató verseny. Tattersall. Rendező: Gusmann M. tüzér szds.

25-ikén reg. 7 óra: Tereplovagló verseny startja a Sikátor püsztánál. Ér-

kezős a káposztásmegyeri tribünhöz. Rendező: br. Fiáth B. 10. h. e. belí szds.

10 órakor: Military ugrató próbája. Tattersall. Rendező: Antal M. szds.

11 órakor: Idomító versenybeliek együttes fellépése. Tattersall. Rendező: Burián M. szds.

11 ó. 30 p. Military ugrató próbája. Tattersall. Rendező: Antal M. szds.

12 ó. 30—1 óra 30 p.-ig szünet.

1 ó. 30 p. Military ugrató próbája (befejezés). Tattersall. Rendező: Antal M. szds.

2 ó. 30 p. Hölgyek ugrató versenye. Tattersall. Rendező: Thomka Z. szds.

3 órakor: Je u-u-d e b a r r e (döntő). Tattersall. Rendező: Petrini G. szds.

3 ó. 30 p. Military 2-ik előlovaglása (kondíció). Tattersall. Rendező: Hertelendy M. szds.

5 ó. 30 p. Magas ugrató s. Tattersall. Rendező: Ujjalussy G. szds.

Végül: Díjkiosztás.

A cs. és kir. hadsereg rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Dr. Ryba József vezértörzsrornak legfelsőbb megelégedés; Neumann Józsefnek Ferencz József-rend lovagkeresztje; Orbán Ignác kat. fizetómesternek legfelsőbb megelégedés; Angelfhofeni Lovag Clauner Henrik, Zerlauth Rudolf, Zerzawy Herman századosoknak, Marcic Rudolf főhadnagynak, legfelsőbb megelégedés; Dr. Marconi Albert ezredorvosnak, koronás arany érdemkereszt; Kasztory Antal hadapródiskolai növendéknek ezüst érdemkereszt; Dr. Zaorek József ezredorvos és Eichberger Lórenc számtisztnek miniszteri okirati dicséret.

Adományozások: Seibt Gottfried altábornagynak, gyalogsági tábornoki cím és jelleg; Rozenkranz Olivérnek előbb viselt főhadnagyi rendfokozata; 3. osztályú tiszti katonai szolgálati jel; Marschesani Heribert alezredesnek tábori pilóta-jelvény; Kahler Erich, Köppl Rudolf, Czapári Jenő, Flórheimi nemes Wagner Miklós, grabensprungi Cavallar Nándor, Studeny Gusztáv, Schwáb Hugó, Stojasavlievic Ravul, Hubner Richard, Sabcitsch Károly, Huppner Károly, Böhm Artur főhadnagynak és Tetzl Albert hadnagynak.

Kinevezések: vildenfeldi báró Wodnianszky Frigyes vezérőrnagy a 15. gy. hadosztály, a következő ezredesek: iwaninai Iwánski Artur a 19. gy. dandár-, Hofbauer Lipót a 83. gy. ezred-parancsnokává; hallermundi Platen Miksa őrnagygyá, Dr. Rémi Zsigmond főtörzsrornak katonai rokkantház orvosfőnökévé; a következő főtörzsrornok: Dr. Sulda Ferenc pilseni, Dr. Marwann Adolf őyöri helyőrségi orvosfőnöké; a következő törzsrornok: Dr. Hawelka Károly 6. gy. hadosztály, Dr. Ziembicki János ztoczowi, Dr. Seidner Samu a fehértemplomi helyőrség orvosfőnöké; Binder Rudolf főhadnagyi lónyilvántartó tiszté Brassóban; Hamböck Henrik százados az insbrucki vasutvonalparancsnokává.

Felmentések: báró Bothmer Árpád, vizeki Tallian András, Fülöpp Artur jelenlegi szolg. alkalmazása alól.

Beosztások: A következő sevédorvos-helyettesek: Kliment Győző a 11., Proszowszky Győző a 14., Schönberger Oszkár a 23., Szabó Sándor a 24., Korensky János a 25. a helyőrségi kórházhoz.

Athelyezések: átányi Ötvös Imre a 23. honvéd lovas dandárhoz, Neumann József

alezredes a helyi szolgálatot teljesítő nyugállományi tisztek csoportjába, Albert József hadnagya a birodalmi csendőrséghez. A következő főtörzsrornok: Dr. Rottenberg Gyula a 26., Dr. Eckmann Adolf a 9., Dr. Matuska Antal a 24. számú helyőrségi kórházhoz, Dr. Gerstl Lambert helyőrségi orvossá Kecskemétre, Dr. Dédina János törzsrornok nevesinjei állomás parancsnoksághoz; Láng József nyug. állományú százados a helyi szolgálatot teljesítő tisztek csoportjába; Trinks Nándor százados a vezérkarhoz; nemes cenetovodi Podboj Alfréd ny. főhadnagya helyi szolgálatot teljesítő nyugállományú tisztek csoportjába; a következő mérnökkari századosok: Plebán Lionel a 7., Ganster Adolf a 16. hadtesthez; Kalmutz Lajos főhadnagya a marosvásárhelyi alreáliskolába; Weisz Ágost százados helyi alk. tisztek 2. csoportjába; Moltke Miksa főhadnagya a 7., Schuster Rikhard 14. gyalogezredhez; Ljustina Milos a 102. gy. ezred 1. zászlóaljához; Saric Száva az 53. gy. ezredhez; Novotny Hubert mérnökkari százados a 2. hadtesthez; Schell Frigyes h. a. százados a 47. gy. hadosztályhoz; a következő h. a. századosok: Messner Pál az 1., Okrotny László a 93., Drach Henrik a 4. gyaog, Swoboda József a 27. ágyus ezredhez. Szabó Kálmár és Kritofek László hadnagya a m. kir. honvéd gyalogsághoz; Krausz István élelmezési járulnok, Martin Antal tüzérszerjárulnok a m. kir. honvédséghez; Knapp Herman és várbogyai és nagymádi Bogya Artur a rendelkezési állományba.

Szabadságolások: Schoedler Ferenc vezérőrnagy, Marquette Gyula százados, Pitzek Lipót, Gutschreiter Imre főhadnagya, Götz Antal, kiseszneri Jeszenszky Gusztáv, Kirsch Tódor, Bruckner Lajos hadnagya várakozási illetékekkel.

Nyugdíjazások: Seibt Gottfried c. gyalogsági tábornok, Dr. Ryba József vezértörzsrornok; Nick Gusztáv, Mader Lénárt, Podboj Alfréd alezredesek; Benischkö Ede főszámtanácsos Orbán Ignác katonai fizetómester, Dr. Schöner Hugó ezredorvos, Fáber Kálmán hadnagya.

Beosztatik: scharnaki lovag Plentzner Károly vezérkari testületbeli százados a vasúti irodába.

Athelyeztetnek: Kovács Aladár vezérkari testületbeli őrnagy a honvéd, Marsik Jenő vezérkarhoz beosztott főhadnagya a VI. honv. kerületi, Schwarz Lajos vezérkarhoz beosztott főhadnagya a 80. honv. gy. dandár parancsnoksághoz.

A cs. és kir. hadifengerezet rendeleti közlönyéből.

Kinevezések: gróf Pachta-Rayhofen Persival sorhajóhadnagya, Károly István főherceg, tengernagy, kamarai előjárójává; sztopári Sztankovich Miklós szárnysegédé; Dr. Cede Antal e. é. önk. orvosnövendék, fregatt-orvossá; Dittrich frigyes 2. osztályú mérnöké

Előmozdítások: A következő magasabb fizetési fokozatba: Funk Richard, Sauter Ernő, Reibenschuh Ervin, Becker Möríc, lovag Ioly Győző, Cattarinich Carmino, Bastendorf Károly, Büchler Arno, lovag Jettner Eberhard, Milosevic Sándor, lovag Bezárd Klement, Hoppe Otto, Noé Károly, Zeidler Otto, Sütz Lothár, Reiser Kurt, Krainer Márius, Linhart Vilmos, Walluschnid Károly, Rossi-Sabtinini Gaston, Singule Rudolf, Svitak Károly, Schmidt Viktor, Dirna Ferenc, Sika Alfréd, Pitamic Sándor, nemes Bauszner Armin, Luterotti Julián, Bernáth Vladimir, nemes Merten Mária, Kastanic Natal, Halavanya Miklós sorhajóhadnagyaok. Lerch Alfréd, Hell Valter, Sturm Jakab, Sziklay Aladár, Meynier Károly, Nemling Róbert, Mahunka

Albert, Tominac Iván, Breisach Rickhárd, Mallanotti Elemér, Klósz Bruno, Eisenbeizer Kamillo, muraszombati Koczor Lajos, gróf Attems Albert, Fritsch Guidó, Mittervallner Róland, Roszhardt György, Nepallek Vilmos, wilbroni Weisz Alfonz, Huber Albert fregattadnagyok, Korb Maxmilian, Lotsch Vilmos, Kozsár István h. a. sorhajóhadnagyok, lovag Couarde Pál János fregattadnagy; Gyuriuski István főhadnagy hadbíró; Dr. Krausz József, Dr. Iwanowitz Kornél, Dr. Lobal Rezső sorhajó-orvosok; Pizzetti Attila, Popper Ottó 1. oszt. hajóépítő-mérnök; 400 korona évi korpótkban részesül: Handler Károly h. a. sorhajóhadnagy.

Beosztások: „Adria” hajóra: Bondi Albert Freudenreich Tódor, Gall Alfonz, Guillaume Károly, Rába László, Koplanek Konrád, Kratter Benedek, borsodi Latinovics Arisztid, Lukesle Vendel, Perko Alfréd, Schauer Viktor, Schöpfer Pál, Springer Ervin, Stipic Bertol, báró Wattenvil Erich, Weimann Pál tengerészjelöltek.

Áthelyezések: nagybányai Horthy Miklós sorhajókapitány rendelkezési állományba; Krausz József sorhajókapitány, helyi alkalmazásba; nagybányai Horthy Miklós sorhajókapitány a kikötőparancsnoksághoz; báró Marschall W. korvettkapitány előbbi szolgálati állásába; Hiller Károly sorhajóhadnagy „B.19.” parancsnokává; Kontek Ferenc és Spietscha György 2. oszt. hajóépítő-mérnök a tengerészeti arzenálhoz; Lippiner Cézár 2. oszt. hajóépítő-mérnök a tengerész kiegészítő parancsnoksághoz; Kollinek Tódor 2. oszt. hajóépítő-mérnök, dr. Jakubiczka Frigyes mérnök, a tengerészeti akadémiához; Plohl Mirolov sorhajóhadnagy a kikötő parancsnoksághoz, Eduard Unschuld ny. korvettkapitány a hadtengerészeti akadémiához; Dr. Céde Antal fregattorvos tengerész-kórházhoz.

Szabadságolások: Krainer Márius sorhajóhadnagy várakozási illetékekkel.

Nyugdíjazások: Körber Ede ellentengernagy, Beltzé Károly fregattkapitány, Modrusán János mérnök, Zapletal Ferenc főművezető.

A m. kir. honvédség rendeleti közlönyéből.

Ó császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Muráti Frigyes nyugállományú alezredes a „Palme d'Officier d'Académie” francia kitüntetési jelvényt elfogadhassa és viselhesse.

Ó császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott hogy a m. kir. III. számú csendőrkörület állományába tartozó: Hunyetz Károly százados, a bolgár királyi katonai érdemrend tiszti keresztjét, Vargha László, ugyanazon csendőrkörületbeli főhadnagy, a bolgár királyi katonai érdemrend lovagkeresztjét, továbbá a m. kir. VII. számú csendőrkörület állományába tartozó: Onya Mihály és Kopacz Dénes csendőrök a román királyi „Barbatie si Credinta” érem II. osztályát elfogadhassák és viselhessek.

Áthelyeztetnek: 1914. évi május hó 15-vel: Nagy Bertalan 2. oszt. főszámtanácsos, a honv. miniszt. szakszámvevőségétől a kassai III. honv. kerület hadbiztosságához; Zára Antal számtanácsos, a kassai III. honv. kerület hadbiztosságától a honv. miniszt. szakszámvevőségéhez; Hallósy Imre főszámtiszt, a kolozsvári V. honv. ker. építési osztályához; Blahunka Sándor főszámtiszt, a bpesti I. honv. ker. hadbiztosságától

a kolozsvári V. honv. ker. építési osztályához; Illés Elemér főszámtiszt, a bpesti I. honv. építési osztályától a honv. miniszt. szakszámvevőségéhez; Simokovic Ignác főszámtiszt, a honv. miniszt. szakszámvevőségétől a zágrábi horvát-szlavon VI. honv. kerület hadbiztosságához; Preradovich Miklós főszámtiszt, a zágrábi horvát-szlavon VI. honv. ker. hadbiztosságától a bpesti I. honv. ker. hdbiztosságához; Roska József főszámtiszt, a bpesti I. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min. 13. osztályába; Ott Jenő főszámtiszt, a bpesti I. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min.-ba, a 6/a csekkszámra oszt. való beosztás mellett; Lukács Kálmán segédszámtiszt, a bpesti I. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min.-ba, a 6/a csekkszámra oszt. való beosztás mellett; Gerdanovits Iván segédszámtiszt, a szegedi II. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min.-ba, a 6/a csekkszámra oszt. való beosztás mellett; Krivácsy Vilmos számtiszt, a kassai III. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min.-ba, a 6/a csekkszámra oszt. való beosztás mellett; Bányay Géza számtiszt, a pozsonyi IV. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min.-ba, a 6/a csekkszámra oszt. való beosztás mellett; Weil Ede segédszámtiszt, a kolozsvári V. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min.-ba, a 6/a csekkszámra oszt. való beosztás mellett; Smolkovic István számtiszt, a zágrábi VI. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min.-ba, a 6/a csekkszámra oszt. való beosztás mellett; Didovic Mihály számtiszt, a honv. min. szakszámvevőségétől a bpesti I. honv. ker. hadbiztosságához; Fernbach Ferenc számtiszt, a bpesti I. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min. szakszámvevőségéhez; Baka Béla segédszámtiszt, a bpesti I. honv. ker. hadbiztosságától a honv. min. szakszámvevőségéhez; Ströbl László számtiszt, a kassai III. honv. ker. hadbiztosságától a szegedi II. honv. ker. hadbiztosságához.

1914. évi szeptember hó 1-ével:

a) **tanári alkalmazásuk alól való felmentés és csapattestüknél létszám felett való vezetésük beszüntetése mellett:**

1. A honvéd főreáliskola állományából:

dinnyeberki Bozó Pál, a soproni 18. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett őrnagy, különleges törzstiszti helyre való beosztásra — ezredéhez.

2. A Ludovika Akadémia állományából:

Virányi Ferenc, a marosvásárhelyi 9. honvéd huszárezrednél létszám felett vezetett alezredes, beosztása iránt később fogok intézkedni; füzesi Klimkó István, a szegedi 5. honv. gyalogezrednél létszám felett vezetett százados, ezredéhez, lö- és fegyvertisztül való beosztásra; Garay Géza, a nyitrai 14. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett százados, a budapesti 30. honvéd gyalogezredhez; Egedy Pál, a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett százados, ezredéhez.

3. A nagyváradi hadapródiskola állományából:

Buday Elemér, a verseci 7., Dezső Lajos, a szatmári 12. és D'Elia Győző, a pozsonyi 13. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett századosok ezredeikhez; Marschalkó Jenő, a miskolci 10. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett százados, a veszprémi 31. honvéd gyalogezredhez; Ádám András, a szabadkai 6. és ditrói Csibi Lőrinc, a nyitrai 14. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett főhadnagyok, ezredeikhez.

4. a pécsi hadapródiskola állományából:

Vogel Ákos, a gyulai 2. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett százados, ezredéhez.

b) **tanári minőségben, csapattestüknél létszám felett való vezetés mellett:**

1. A Ludovika Akadémia állományába: makói Makay Gyula, marosvásárhelyi 9. honvéd huszárezredbeli és Madary Antal, a honvédelmi miniszteriumban tartósan vezényelt pécsi 19. honvéd gyalogezredbeli százados; Gruber Alfréd, budapesti 29. és Lendvay Károly, budapesti 30. honvéd gyalogezredbeli főhadnagyok.

2. A nagyváradi hadapródiskola állományába:

Matterny István, szatmári 12., Koós Kálmán, szegedi 5. és szentmiklósi és óvári Pongrácz Pál, dési 32. honvéd gyalogezredbeli századosok, Bally János, gyulai 2., Lotz Gyula, szabadkai 6. és Rajic Miloszláv, eszéki 28. honvéd gyalogezredbeli főhadnagyok.

3. A pécsi hadapródiskola állományába:

Barabás Gerő, brassói 24. honvéd gyalogezredbeli százados.

Hivatásos honvéd hadbíróvá való kiképzés céljából hadbírói gyakorlatra bocsáttatik:

1914. évi május hó 15-ével:

dr. Harszkiewicz Károly, cs. és kir. 4. vonatosztálybeli tartalékos hadnagy, a zágrábi horvát-szlavon VI. honvéd kerületi bírósághoz.

A tiszti rendfokozatáról kért leköszönése elfogadtatott:

Kovacev Despot, zágrábi 25. honvéd gyalogezredbeli főhadnagy; Beslits Vazul, sziszeki 27. honvéd gyalogezredbeli főhadnagy.

A honvédség kötelekéből elbocsáttatott:

a szolgálati kötelezettség teljesítése után, tisztviselői rendfokozatának megtartása nélkül: 1913. évi december hó 31-ével: a véderőről szóló 1912. évi XXX. t.-c. 59. §. alapján: Hermann János, (szül. év 1880., tart. hely: Fogaras, 24. népf. par.) a nagyszebeni honv. kiegészítő parancsnokság nyilvántartásában álló tartalékos segédgyógyszerügyi tiszt.

A m. kir. honvédség rendeleti közlönyének múlt heti rendkívüli számából.

Legfelsőbb elhatározás: Ó császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: Matesserán Jenő, lugosi 8. honvéd gyalogezredbeli, várakozási illetékekkel szabadságot és az újból megejtett felülvizsgálatnál szolgálatképesnek osztályozott őrnagynak, folyó évi május 1-vel a verseczi 7. honvéd gyalogezred tényleges szolgálati állományába való felvételét legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott. Beosztatik: pótzászlóaljkeret parancsnokul.

Kineveztetnek:

Hajek Károly, soproni 18. honvéd gyalogezredbeli alezredes, ezredénél létszámfelett való vezetése mellett, községi honvéd kiegészítő parancsnokká; továbbá: a következő századosok: endrői Salacz Iván, a lugosi 8. honvéd gyalogezrednél az 1. zászlóalj, Tikos István, a trencsényi 15. honvéd gyalogezrednél a pótzászlóaljkeret, Wukomanovic Vladisláv, az osijekai 28. honvéd gyalogezredtől, a sisaki 27. honvéd gyalogezredhez való áthelyezés mellett, ezen ezred 1., Gombos Zoltán, a nagyszebeni 23. honvéd gyalogezredtől, a marosvásárhelyi 22. honvéd gyalogezredhez való áthelyezés mellett,

szólóaljának,
Könyvtár
Hunedoara-Deva

Schwartner Árpád, a soproni 18. honvéd gyalogezrednél a pótzászlóaljkeret, herszényi Herszényi László, a marosvásárhelyi 22., Kolibal József, a gyulai 2. és Dugántsi Győző, a debreceni 3. honvéd gyalogezrednél az 1. zászlóalj, óvári Szeőke Bálint, a pápai 7. honvéd huszárezredtől, a szegedi 3. honvéd huszárezredhez való áthelyezés mellett, ezen ezred 2. osztályának, giciassa- és ablánckürti Ghyczy Géza, a budapesti 1. honvéd huszárezredtől, a pápai 7. és görgői és toporci Görgey Győző, a marosvásárhelyi 9. honvéd huszárezredtől, a debreceni 2. honvéd huszárezredhez való áthelyezés mellett, ezen ezredeknél a pótkeret parancsnokává.

Megbízottnak:

a következő századosok:

Hubay János, a pozsonyi 13. honvéd gyalogezrednél, a különleges alkalmazású törzstiszt, Kohlbach Simon, a brassói 24. és Somogyi Rezső, a zagrebi 25. honvéd gyalogezrednél, a fegyver- és lövésügyi törzstiszt teendőinek, késmárki Trompler Elek, a dési 32. honvéd gyalogezredtől, a kassai 9. honvéd gyalogezredhez való áthelyezés mellett, ezen ezrednél a 3., Say Rezső, a besztercebányai 16. honvéd gyalogezredtől, a nyitrai 14. honvéd gyalogezredhez való áthelyezés mellett, ezen ezrednél az 1., Blazevac Miksa, a karlovaci 26. honvéd gyalogezrednél, a 2. zászlóalj parancsnokságának, Barkóczy-Klopsch Béla, a budapesti 1. honvéd gyalogezrednél a különleges alkalmazású törzstiszt teendőinek és Demeter Béla, a dési 32. honvéd gyalogezrednél, a pótzászlóaljkeret parancsnokságának ideiglenes vezetésével.

Beosztottnak:

a következő alezredek:

Pintar Boldizsár, a zagrebi 25. honvéd gyalogezrednél különleges alkalmazású törzstisztül, népfőlkelő parancsnokká való kinevezés mellett, Ludvig György, létszám felett a vezérkari testületben, csapatszolgálatra beosztva a miskolci 10. honvéd gyalogezrednél, az 1. zászlóalj és szolnoki Jármay Elemér, a zalaegerszegi 6. honvéd huszárezrednél a pótkeret parancsnokául; továbbá a következő őrnagyok: Keill Elemér, a debreceni 3. honvéd gyalogezrednél különleges alkalmazású törzstisztül, népfőlkelő parancsnokká való kinevezés mellett, Géczy Iván, a marosvásárhelyi 22. és Riedl Antal, a miskolci 10. honvéd gyalogezrednél fegyver- és lövésügyi törzstisztül, Potocsnik Jenő, a lugosi 8. honvéd gyalogezrednél különleges alkalmazású törzstisztül, népfőlkelő parancsnokká való kinevezés mellett, Mihailov Gábor, a verseci 7. és Bugsch Aladár, a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezrednél az 1., kozmatelki Csath Géza, a sisaki 27. honvéd gyalogezrednél a 3. zászlóalj és németujvári és szabadbatthyányi gróf Batthyány Béla, a zalaegerszegi 6. honvéd huszárezrednél a 2. osztály parancsnokául; végül a következő századosok: Kucak Milivoj, a nagykanizsai 20. és Tirczka Károly, a szegedi 5. honvéd gyalogezrednél a fegyver- és lövésügyi törzstiszt helyére.

Felmentetnek:

Garó István, a soproni 18. honvéd gyalogezrednél létszámfelett vezetett ezredes,

kőszegi honvéd kiegészítő parancsnok, egészségi tekintetből, saját kérelmére, továbbá Issekutz Antal dési 32. és homoródszentpáli Szentpály Gábor brassói 24. honvéd gyalogezredbeli alezredek előbbi egészségi tekintetből, végül nagymádai és várbogyai Bogyay Kornél debreceni 2. honvéd huszárezredbeli őrnagy saját kérelmére, jelenlegi szolgálati állásuk alól.

Athelyeztetnek:

a következő alezredek:

draskóci és dolinai Draskóczy István, a kolozsvári 21. honvéd gyalogezredtől, a nagyszombati 23. és Mayer Pál, a miskolci 10. honvéd gyalogezredtől, a székesfehérvári 17. honvéd gyalogezredhez, ezen ezredeknél különleges alkalmazású törzstisztül való beosztás és népfőlkelő parancsnokká való kinevezés mellett, Petrovic Emil, a sisaki 27. honvéd gyalogezredtől, az osijekai 28. honvéd gyalogezredhez a 2., péterfalvi Molnár Elek, a pozsonyi 13. honvéd gyalogezredtől, a lugosi 8. honvéd gyalogezredhez a 3., gömörpanyiti Bodó Pál a lugosi 8. honvéd gyalogezredtől, a dési 32. honvéd gyalogezredhez a 2., Liposcsák Péter, az osijekai 28. honvéd gyalogezredtől, a zagrebi 25. honvéd gyalogezredhez az 1., Szta-vinszky Kázmér, a kassai 9. honvéd gyalogezredtől, a budapesti 29. honvéd gyalogezredhez a 2. zászlóalj és Brokés István, a kassai 5. honvéd huszárezredtől, a szegedi 3. honvéd huszárezredhez a pótkeret parancsnokául való beosztás mellett; továbbá a következő őrnagyok: Schranz Vilmos, a nagyszombati 23. honvéd gyalogezredtől, a pozsonyi 13. honvéd gyalogezredhez a 2., Nagy Pál, a munkácsi 11. honvéd gyalogezredtől, a brassói 24. honvéd gyalogezredhez a 2., melési Barna Béla, a kolozsvári 21. honvéd gyalogezredtől, a munkácsi 11. honvéd gyalogezredhez a 3. zászlóalj parancsnokául való beosztás, Maderspach Károly, a verseci 7. honvéd gyalogezredtől, a szabadkai 6. honvéd gyalogezredhez különleges alkalmazású törzstisztül való beosztás és népfőlkelő parancsnokká való kinevezés, nagymegyeri Raics Károly, a nyitrai 14. honvéd gyalogezredtől, a budapesti 30. honvéd gyalogezredhez a 3. zászlóalj parancsnokául való beosztás, Jámbor Ferenc, a budapesti 30. honvéd gyalogezredtől, a nyitrai 14. honvéd gyalogezredhez különleges alkalmazású törzstisztül való beosztás és népfőlkelő parancsnokká való kinevezés, Gönczy György, a trencsényi 15. honvéd gyalogezredtől, a nagyszombati 23. honvéd gyalogezredhez fegyver- és lövésügyi törzstisztül és Zimmer Alajos, a szegedi 3. honvéd huszárezredtől, a kassai 5. honvéd huszárezredhez a 2. osztály parancsnokául való beosztás mellett; azután a következő századosok: Naményi Zsigmond, a nyitrai 14. honvéd gyalogezredtől, a kolozsvári 21. honvéd gyalogezredhez a pótzászlóaljkeret parancsnokául, Kutka István, a brassói 24. honvéd gyalogezredtől, a besztercebányai 16. és kiskölkédi Szabó Ernő, a besztercebányai 16. honvéd gyalogezredtől, a debreceni 3. honvéd gyalogezredhez a különleges alkalmazású, végül dr. Balkay Dezső, a trencsényi 15. honvéd gyalogezredtől, a lugosi 8. honvéd gyalogezredhez a fegyver- és lövésügyi törzstiszt helyére való beosztás mellett.

Athelyeztetnek:

honvéd műszaki tűzertisztekké: a következő fegyvertári műszaki tisztek: Aberle Antal ezredes, Krompecher Jenő őrnagy, vajdahunyadi Duma Árpád százados, rádóci Várallyai-Boda Sándor százados, Krantz Emil százados, Reiter János főhadnagy, Woita Elemér főhadnagy, Áts Zoltán főhadnagy és Loch Péter főhadnagy.

A népfőlkelésügyi honvéd tisztek állománycsoportjába: csepei Zoltán Dénes, a kassai III. honvéd kerületi parancsnokság nyilvántartásában álló, egyévi népfőlkelésügyi tiszt gyakorlati kipróbálásra a miskolci 10. honvéd gyalogezrednél beosztott nyugállományú százados, a miskolci 10. népfőlkelő parancsnoksághoz való beosztás mellett. Rang: 1908. május 1. Sorol: a IX. rangosztály 2. fizetési fokozatába (46/12 év).

Lócz Pál alhadbiztos, a szegedi II. honvéd kerületi hadbiztoság állományából, a budapesti I. honvéd kerületi hadbiztoságához; szedlicsnai Szilágyi Gyula alhadbiztos, a kassai III. honvéd kerületi hadbiztoság állományából, a honvédelmi miniszterium 7. osztályába; Horváth Géza alhadbiztos a budapesti I. honvéd kerületi hadbiztoság állományából, a szegedi II. honvéd kerület hadbiztoságához és Dolinka Vazul, zagrebi 25. honvéd gyalogezredbeli főhadnagy, a zagrebi VI. honvéd kerület hadbiztoságától, a kassai III. honvéd kerület hadbiztoságához.

Névváltoztatás:

Krausz Mór, szegedi 3. honvéd huszárezredbeli tartalékos állatorvosgyakornoknak családi nevét „Székely“-re való átváltoztatása megengedett. Nevezett okmányai ehhez képest kiigazítandók.

R. G. Nagyvárad. Sajnálattalunkra nem vagyunk ezidőszertig abban a helyzetben, hogy tárcarovatot nyissunk, értékes dolgozatát ennek folytán köszönettel visszaküldtük.

T. Ó. Budapest. Mivel kérdezősködéseire a szükséges felvilágosítást lapunk zártálg meg nem kaptuk, jövő számunkban válaszolunk.

K. M. Vágsellye. Bár feltett szándékunk hogy csak lapunk előfizetőinek kérdéseire válaszolunk, ezuttal kivételesen mégis tudatjuk, hogy a kért tiszt jelenleg századosi rendfokozatban van és a besztercebányai 16. honvéd gyalogezredben szolgál.

Tengerészlet. A fiumei cs. és kir. haditengerészeti akadémiába való felvételtől szóló: „Felvételi feltételeket“ magyar nyelven nyomtatott teljes kiadásban 20 fillér (vagy bélyeg) beküldése ellenében Grill Károly cégtől, Budapest (V., Dorottya-u. 2) és esetleg a fiumei haditengerészeti akadémia parancsnokságtól is beszerezheti. Egyben felhívjuk figyelmét a mai lapunkban — a tengerészjelöltek felvétele tárgyában — közzölt pályázati hirdetményre is.

K. J. A beküldött hír nincs minden pikanteria nélkül és sokan bizonyára élvezettel

olvasnák, mindazonáltal lapunk komolyságával és azzal az írányal, melyet betartani szándékozunk, össze nem egyeztethető és így le sem közölhető.

B. J. Nagybecskerek. A beküldött könyvet legközelebbi számunkban ismertetjük. Szívesen karolunk fel minden olyan vállalkozást, mely katonatiszektől ered. Ennélfogva igyekezni fogunk hozzá német fordítót is ajánlani.

B. Gy. Királyhida. Köszönjük a lap érdekében tett szíves fáradozását. A lövészetre vonatkozó közleményeket mindenkor szívesen vesszük, külön rovatot azonban ezidőszerint nem nyithatunk.

K. A. Bályok. Köszönjük, hogy lapunk katonai tanácsadó rovatát a községi jegyzők szíves figyelmébe ajánlani méltóztatik. Mindenesetre a tanács szerint járunk el.

R. L. A vidéki dohánytözsdek számára az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. küldi ki lapunkat. Felajánlott szíves közbenjárását tehát sajnálatunkra igénybe nem vehetjük.

Sz. L. Debrecen, L. K. Budapest, R. L. Zombor. Az előfizetők aláírási ívét köszönettel vettük és lapunk két első példányát az összes címekre azonnal megküldtük. A tiszteletpéldányokat állandóan küldjük.

A szerkesztésért és kiadásért

Dr. SZILAGYI LAJOS FELELOS.

A lapot a „Külügy-Hadügy” lapvállalat r.-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Lehner) VIII., Német-utca 27.

Kiszolgált tisztii szolgálati ló, 171 cm. magas, herélt, sárga, minden szolgálatra alkalmas, rendkívül megbízható s nyugodt, 11 éves, jelenleg mint dámaló van használatban, eladó 1600 K-ért; megtekinthető Budapesten, a honvédszár lakonyában, Papp-Ragány századosnál.

Egy jó formájú, 170 cm. magas, 12 éves pei mën eladó. Bővebbet a cs. és kir. 6 ezred ezredirodájában.

Poloskairtást

jótállással. Padló beeresztést, acélforgácsolást, festést, mázolás, tapétozást olcsón vállal

Fuchs Budapest, Szondy-u. 37.
Telefon 102-36.

Tiszteknek 10 százalék engedmény.

Telefon: József 32-28.

BENEDEK JENŐ

Hatós. enged. villanyvilágítási-, erőátviteli-, telefon-, csengő- és villámhárítóberendezések vállalat, csillárok gyári raktára

**BUDAPEST, VIII.,
NÉPSZINHÁZ-UTCA 16. SZÁM.**

Hazai szepességi lenipar!

WEIN KÁROLY ÉS TÁRSAI

Szepességi vászon- és asztalnemü-gyárosok.

Gyártelepek: Késmárk—Bussóc.

Főraktár: Budapest, IV., Váci-utca 30/B. (Haris-bazár.)

Ajánljuk kitünő hirnévnek örvendő, saját gyártmányu szepességi vászon-, asztalnemü-, törülköző-, töröl-, ágynemü, matráckelme-, zsebkendő- stb., stb. készítményeinket nagy választékban. — Továbbá szállítunk kórházaknak, intézeteknek, szállodáknak, kávéházaknak, fürdőknek stb. teljes berendezéseket a legelőnyösebben.

Költségvetéssel szívesen szolgálunk!

Fejmosó-vizek, hajápolószerek, önborotváló készületek és borotvák, fog- és szájpóló szerek, bel- és külföldi illatszerek és kozmetikai cikkek raktára

Parfümerie le Rosier

Dankovszky István

illatszergyáros

Budapest V., József-tér 8.

TELEFONSZÁM: 43-34.

Elsőrendű Ujlaki-írógépek látható írásu

a legmodernebbek. Katonai és polgári hatóságok közkedvelt írógéptypusa. **Dijmentes bemutatás országszerte.** Árjegyzék ingyen. **Részletfizetésre is.** Tel. 122-60.

UJLAKI-ÍRÓGÉPTELEP Budapest Erzsébet-körút 28. 1897. óta az írógépszakmában.

A KÜLÜGY-HADÜGY nyomdai előállítását a

MERKANTIL NYOMDA

HAVAS ÉS LEHNER

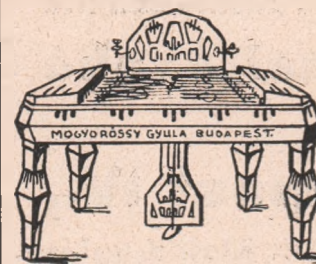
BUDAPEST VIII., NÉMET-UTCA 27. SZ.

végzi.

Adott esetben hívja fel a céget ajánlattételre.

TELEFON-SZÁM: JÓZSEF 11-83.

Cimbalom

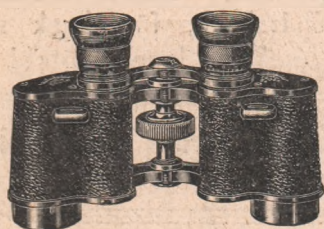
Legujabb szabad. aczélszerkezettel, részletre is. Csodaeos, tiszta hangu GRAMOFON (beszélőgép) 25 k. s feljebb. Hozzá: Fedák Sári, Király, Rózsa, Berezei, Bono, Caruso-tól legszebb lemezek 2 korona 50 fillér. **Hegedük** világ-hírű mesteiek híu utánzatai.

Szamos kitiintetes jó munkáért. Fuvolák, tárogatók, citerák, harmosikák stb. Hurok. Javítás műterem stb.

Mogyorossy Gyula

kir. szab. hangszergyár, Budapest, VII., Rákóczi-ut 17. — Árjegyzék ingyen.

TELEFON-SZÁM 164-84.

DERKITS ÉS TÁRSAKATONA EGYENRUHAKÉSZÍTŐ
ÉS ANGOL FÉRFI-SZABÓSÁGA**BUDAPEST IV.,**
KECSKEMÉTI-UTCA 5.**CALDERONI ÉS TÁRSA**BUDAPEST V, GIZELLA-TÉR 1. Haas-
palotaZeiss- és Busch-féle prizmás
látcsövek. — Stopper-órák.
Automobil-szemüvegek stb.

BUSCH-féle KATONAI PRIZMÁS LÁTCSÖVEK.

Tiszti és civil nyeregszerek,kocsiszerszám, bőrönd és finom bőraru nagy
választékban, vagy rendelés szerint készít:**SCHMIDT M.****Budapest VIII,**
Rákóczi-ut 25.

— Árjegyzék ingyen. —

Misoga Sándor

cs. és kir. udvari szállító

katonai szabó**Budapest IV.,**

Váci-utca 36. Klotild-palota.

.. Telefonszám: 916. ..

MARTON ALAJOSCS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
BUDAPEST IV, VÁCI-UTCA 12.

Bőrdíszműárúk és műipari cikkek raktára.

**Nagy választék különféle sportverse-
nyek-, díjlovaglások- és díjlövészetekre
— alkalmas tiszteletdíjakban. —**

Elsőrendű utibőröndök, berendezett s üres utitáskák.

Toilette-necessairek.

A MAGYAR FÖLDRAJZI INTÉZET

VILÁGATLASZA95 fő és 190 melléktérképpel, 130 térképlapon,
130 000 helynevet tartalmazó névjegyzékkel.

Szerkesztik:

Kogutowicz Károly dr. és Littke Aurél dr.**AZ EGYETLEN MAGYAR RÉZTÁTLASZ!**

Ára füzetekben K 50.—

Félbörkötésben K 60.—

Kérjen mintatérképet és prospektust!

MAGYAR FÖLDRAJZI INTÉZET R.-T.

BUDAPEST, V., RUDOLF-TÉR.